ҮНӨӨДЭР—ХҮДӨӨ АЖАХЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ БҮХЭСОЮЗҺ.

ТАРЯАШАД, МАЛШАДТА—ХАЛУУН БА...

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

43-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 239 (11225)
1966 оной
октябриин 9,
воскресени

сэн 2 мүнгэн

...ЖАЛАЙ
...ТАРНУУДТА
...ДАР СОЛО

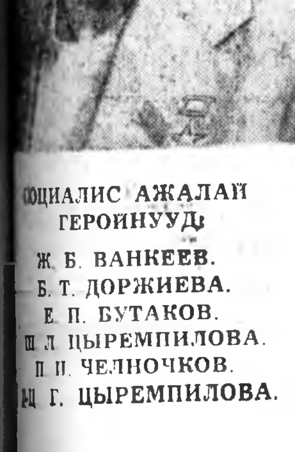

СОЦИАЛИС АЖАЛАЙ ГЕРОЙНУУД:
Ж. Б. ВАНКЕЕВ.
Б. Т. ДОРЖИЕВА.
Е. П. БУТАКОВ.
Ш. Л. ЦЫРЕМПИЛОВА.
П. П. ЧЕЛНОЧКОВ.
Ш. Г. ЦЫРЕМПИЛОВА.

ХҮДӨӨГЭЙ АЖАЛШАДАЙ ҺАЙНДЭР

А. У. МОДОГОЕВ,

КПСС-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь

Мүнөөдэр хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэсоюзна үдэр. Энэ һайндэрөө колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд, хүдөөгэй бүхы ажалшад хүхюун баяртайгаар угтажа байна.

Хүдөөгэй ажалшадай һайндэр тогтооһон ушар хадаа манай партиин, правительствын зүгһөө хүдөөгэй зондо шэнэ анхарал табиһан, тэдэнэрэй аша габьяа ехээр сэгнэһэн, ажалыень гүнзэгыгөөр хүндэлһэн ушар болоно.

Энэ һайндэр хүдөө нютагуудай хүгжэн һалбаржа, хүдөө ажахы хүгжөөлгэдэ шэнэ амжалтанууд туйлагдажа байһан үедэ тэмдэглэгдэжэ байна. Россиин Федерациин колхоз болон совхозууд Эхэ оронойнгоо амбаарта 2,5 миллиард пүүдһээ дээшэ ороохо тарыа оруулжа, ехэ амжалта туйлаа. Иимэ ехэ тарыа федерациин колхоз, совхозууд урдань тушаажа үзөөгүй.

Энэ амжалтада Буряад ороной таряашадайшье хубита бии. Республикымнай колхоз болон совхозууд гүрэндөө 1 миллион 200 мянган центнерһээ дээшэ тарыа тушааба. Түсэбнай 900 мянган центнер. Энэмнай хүдөөгэй ажалшадай ехэхэн амжалта болоно.

Мал ажалайшье талаар ажал хэрэгүүд нёдондонойхиһоо урагшатайгаар ябана. Республикамнай хүдөө ажахын шухала продукциин нэгэн болохо ноохо тушааха жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэбэ.

Хонишод, һаалишад, мал адуулагшад, гахайшад һайнаар хүдэлжэ гараба. Эдэнэй эрмэлзэл оролдолгын ашаар гүрэндэ һү, мяха худалдаха 9 һарын түсэб болзорһоо урид бэелүүлэгдэбэ. Тиигэжэ эдэ продуктнуудые худалдаха жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэхэ арга олгогдобо. Урдаа табигдаһан зорилгонуудаа манай шубуушадшье гүрэндэ үндэгэ худалдаха жэлэй түсэб дүүргэбэ.

Республикын хүдөө ажахыда туйлагдаһан амжалтанууд хадаа нэн түрүүн КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй болон КПСС-эй XXIII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдэй аша үрэ гэжэ тоолохо хэрэгтэй.

Партиин Центральна Комитедэй мартын Пленум хүдөө ажахые ганса нэгэ хүнэй һанаагаар, захирганай ёһоор хүтэлбэрилхэ ябадалда эсэс табижа, экономическа асуудалда анхарагдажа, арадай ажахын энэ шухала һалбариие эрдэм ухаанай үндэһөөр ударидаха зам нээжэ үгөөн байна. ЦК-гай мартын, тэрэшэлэн сентябриин Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдэй ёһоор түсэблэлгэ эрид һайжаруулагдажа, экономическа урмашуулга үргэнөөр хэрэглэгдэжэ, хүдөө ажахын үйлэдбэриие хүгжөөхэдэ эдэбхи үүсхэл гаргаха арга олгоһон байна. Центральна Комитедэй мартын Пленумһөө хойшо үнгэрһэн жэл хахадай дүн хадаа партиин энэ шиидхэбэринүүдэй тон зүб байһые гэршэлжэ үгэнэ.

Энээниие хүдөөгэй ажалшан бүхэн ойлгоно. Тэдэ энэмнай миил эхиниинь гэшэ. Партиин зүгһөө арадай ажахын хүгжэлтэдэ экономическа хубилалта аша үрээ саашадаа бүри хүсэдөөр харуулха байһаниинь дамжаггүй.

Мелиорации хэрэглэлгэ, газар һайжаруулха асуудалаар ЦК-гай майн Пленумэй шиидхэбэри баһал айхабтар ехэ удха шанартай. Энэмнай бүгэдэ арадай, бүхы гүрэнэй хэрэг болоһониинь элитэ. Энэ жэлдэ манай республикын колхоз, совхозууд газар уһалха, намаг хатааха талаар бага бэшэ хүдэлмэри хэһэн. Энэнь тарлалангай ургаса дээшэлүүлгэдэ нилээд нүлөөлһэн.

Сэхынь хэлэхэдэ ЦК-гай һүүлшын Пленумүүд болон КПСС-эй XXIII съезд дээрэ тодорхойлогдоһон хэмжээ ябуулганууд колхозуудай болон совхозуудай үйлэдбэриие үргэнөөр хүгжөөхэ айхабтар зохид арга олгоһон байна.

Ороохо тарыа абалга хараад үзэе. ЦК-гай мартын Пленумэй заабариин ёһоор колхоз болон совхозуудта ороохо болон тарлалангай бусад продуктнуудые гүрэндэ худалдаха хубилгагдахагүй табан жэлэй түсэб хүргэгдөө һэн. Тиин гүрэндэ түсэбһөө гадуур худалдагдаһан таряан сэнгээрээ 1,5 дахин ехэ болоо бшуу.

Гансахан энэ хэмжээн хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ айхабтар ехээр нүлөөлнэ. Колхоз, совхозууд доторойнгоо арга боломжонуудые харалсажа, эрдэм ухаанай эрилтын ёһоор тарлалангаа хубаарилжа, ямар ургамалнуудые хэды шэнээн тарихаяа зүбөөр тодорхойлхо аргатай болоһон байна.

Энээнэй аша үрэнь элитэ. Байгша ондо ороохо тарыа абалга эрид дээшэлжэ, республикамнай гүрэндэ тарыа худалдаха түсэбөө нилээд үлүүлэн дүүргээ. Энээниие аймагууд болон ажахынуудаар тодорхойлходо иимэ байна.

Жэшээнь, Мухар-Шэбэрэй аймаг бэлэдхэлэй пунктнуудта 315 мянга гаран центнер тарыа оруулаа. Түсэбынь 191 мянган центнер. Зэдын таряашад 83 мянган центнер түсэбэй орондо 213 мянга гаран центнер ороохо тушаагаа. Тиихэдээ мухар-шэбэрэйхид ороохото ургамалнуудай тарилгын гектар бүриһөө 5 центнер, зэдынхид—4 центнер тарыа худалдаһан. Бэшүүрэйхид 135 мянган центнер түсэбэй орондо 171 мянга гаран центнер тарыа гүрэндөө худалдаа. Тарыа худалдаха гүрэнэй түсэб-захилые Хяагтын, Улаан-Үдын, Баргажанай, Сэлэнгын, Түнхэнэй аймагууд нилээд үлүүлэн дүүргэбэ.

Гүрэндэ тарыа худалдаха 2—3, мүн 4 түсэб дүүргэһэн ажахынууд олон. Зэдын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз гүрэнэй түсэб-захил 4 дахинһаа дээгүүр үлүүлээ. Мүн эндэхи Ленинэй нэрэмжэтэ, «Мир», Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозууд гүрэндэ тарыа худалдаха түсэбөө хоёр, хоёрһоо дээшэ дахин дүүргээ. Борьёогой совхоз гүрэнэй амбаарта 22,5 мянган центнер тарыа оруулха түсэбэй орондо 80 мянган центнер тарыа тушаажа, энээнһээ нэгэ миллион түхэриг олзо оруулба.

Мухар-Шэбэрэй аймагай ажахынууд гүрэндөө түсэбһөө гадуур ехэ тарыа худалдаа. Эндэ гектар бүриһөө 15—20 центнер тарыа хуряажа, гектарай 5—7 центнер ороохо гүрэндөө худалдаһан «Искра», «Коммунизм», «Забайкалец», «Знамя Ленина», «Заганский», колхозууд болон Суулгын, «Эрдэм» совхозууд шалгаржа гараа.

Гүрэндэ түсэбһөө гадуур тарыа худалдаһан бүхы ажахынуудые эндэ харуулхын аргагүй. Тээд эндэ нэгэ һонирхолтой ушар тэмдэглэхээр байна. Юуб гэхэдэ түсэбһөө гадуур тарыа худалдахые хэншье «баадхаагүй», колхоз, совхозууд өөһэдынгөө дураар тушааһан байха юм.

Энэ ямар удхатайб гэхэдэ, хүдөө ажахын шухала продукциин нэгэн —ороохо тарыа үйлэдбэрилхэ ба гаргашалха талаар ЦК-гай мартын Пленумэй шиидхэбэриин ёһоор колхоз, совхозууд бодото экономическа үндэһэ баримтатай болоо бшуу. Мүнөө үедэ тарлан ажал хадаа хүдөө ажахын үйлэдбэриин шиидхэхэ һалбари болонхой. Газар тарлалангые болбосон ёһоор эрхилхэ, тарлалангай үрэжэл һайжаруулха хүдэлмэри ёһотой һайжаруулха табиха шадаһан лэ ажахынууд горитой амжалтануудые туйлаһан байна.

Һая болотор Мухар-Шэбэрэй «Искра» колхоз тарлалангай үрэжэлөөр шалгаржа үзөөгүй. Тээд артелиин тарлашад, мэргэжэлтэд газар тарлалангаа зүбөөр эрхилхэ гэжэ оролдоод, тарлалангайнга үрэжэлые эрид дээшэлүүлжэ шадаа. Байгша ондо энэ колхоз гектар бүриһөө дунда зэргээр 17 центнерһээ дээшэ тарыа хуряажа, тэрэнэй 7 центнер шахуу гүрэнэй амбаарта оруулаа.

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозыешье абаад үзэе. Энэ ажахын тарлалангай хүрьһэ үрэжэл багатай. Эндэ жэлдээ гектарай 7—8 центнерһээ дээшэ ургаса абтадаггүй байгаа. Зүгөөр тарлалангай үрэжэл дээшэлүүлхэ арга боломжо эндэ бии байһан. Харин һүүлэй жэлнүүдтэ, илангаяа КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй һүүлээр эндэ газараа зүбөөр эдлэхэ асуудалда гол анхарал хандуулагдаа. Колхоз дотор ажахын тоосоо нэбтэрүүлэгдэжэ, хүнүүдэй ажал, тэрэнэй түлөөһэн шэнээр эмхидхэгдэжэ, газараа эзэтэй болгоо. Энээнэй аша үрэнь энэ жэлдэ харагдаба. Бүхы 4600 гектар тарлалангай га бүриһөө 16 центнер таряан абтаа.

Эдэ жэшээнүүд юу харуулнаб? Нэн түрүүн энэмнай партиин Центральна Комитедэй мартын Пленумэй шиидхэбэриин үндэһөөр абтаһан экономическа хэмжээ ябуулгануудай аша үрэ мүн. Энээнһээ хойшодоо колхозуудай болон совхозуудай үйлэдбэри, тэрэнэй шухала һалбари—таряан ажалай бүри түргэнөөр хүгжэхэ байһаниинь дамжаггүй.

Хүдөө нютагуудай ажалшадай үүсхэл болон эршэ зоригой али тухай ехээр урган бадарһаниинь мүнөө жэлэй тарыа хуряалгын жэшээ дээрэһээ харагдана. Ургаса хуряалгын, тарыа тушаалгын үедэ урдань үзэгдөөгүй ехэ дэбжэлтэ болоо гэжэ хэлэбэл, үлүү гарахагүй байха. Ажахынууднай энэ жэлэйнгээ ургаса хуряалгые нёдондонойхиһоо 15 хоногоор оройтожо эхилбэшье, энэ хүдэлмэреэ үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ һураггүй эртэ дүүргээ. Республикамнай ороохо тарыа худалдаха жэлэйнгээ түсэбые нёдондо жэлэйхиһээ 20 шахуу хоногоор урид түгэсхөө.

Иимэ үрэ дүн гансашье хүнүүдэй эршэ зоригһоо, хүсэл эрмэлзэлгэһээ болоогүйнь элитэ. Колхозууд, совхозуудай техническэ зэбсэгжэл ехээр һайжарһан байна. Гүрэн манда олон трактор, комбайн, автомобиль, жатка болон бусад техникэ үгөө.

Тиигээд үйлэдбэриин эмхидэл улам һайжаруулха, ажал хүдэлмэридөө шэнэ, бүри һайн онол аргануудые нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ, тусхайлан хэлэбэл, таряагаа поточно-түргэн аргаар хуряаха ябадал хангагдаа.

Ургаса поточно-түргэн аргаар хуряаха гээшэ хүдөө ажахынгаа үйлэдбэриие эрдэм ухаанай заабариин ёһоор эмхидхэлгын шухала нүхэсэлнүүдэй нэгэн болоно. Мухар-Шэбэрэй механизаторнууд иимэ онол арга нэбтэрүүлхэ үүсхэл гаргаһаниинь мэдээжэ.

«Искра», «Коммунизм», «Забайкалец» колхозуудта, мүн Суулгын совхоздо поточно-түргэн хуряалга илангаяа үргэнөөр, һайнаар эмхидхэгдээ. Мухар-Шэбэрэй аймагай ажахынууд иимэ арга хэрэглэһэнэй ашаар ороохото ургамалнуудаа нилээд богонихон болзор соо хуряаһан, намарай паар хахалха түсэбөө дүүргэһэн, поли дээрэһээ һолоомо суглуулха хүдэлмэри эмхидхэһэн байна.

Хуряалгын шэнэ арга Зэдын аймагай колхозууд, совхозуудта мүн лэ үргэнөөр хэрэглэгдээ. Энэ талаар XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд эрхимлэн шалгарба. Тарыа хуряалгаяа хүдэлмэриин 25 үдэрэй туршада түгэсхөөд, намарай паар хахалха, поли дээрэхи һолоомо суглуулжа һурилхэ түсэбөө дүүргэһэн байха юм.

Республикын механизаторнуудай олонхинь ургаса хуряалгын, тарыа бэлэдхэлгын үедэ шэн зоригтойгоор, эршэмтэй габшагайгаар ажаллаа. Ороохо таряанай түлөө тэмсэлэй үедэ машина, техникээ үндэр бүтээсэтэйгээр ашаглалгын эрхим жэшээ харуулһан гайхамшаг мастернууд урган гараа.

Хяагтын механизаторнууд—«Родина» колхозой Иван Емельянов, Иван Степанов, Погранична совхозой Георгий Измайлов, Зэдын механизаторнууд—XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой Николай Хороших, Петр Вершинин тус тустаа 700 ба бүришье олон гектарай ургаса хуряагаа. Мухар-Шэбэрэй «Коммунизм» колхозой комбайнернууд Иосиф Ефимов, Антип Федоров, Александр Колмаков хүдэлмэриин 20 үдэр соо тус бүридөө 600 гектар таряае баал болгон хадаба. Бэшүүрэй «Дружба» колхозой үнинэй механизатор Николай Кострикин сезон соо 6500 центнер тарыа сохёо.

Иимэ жэшээнүүд олон. Ургаса хуряалгын үедэ эрхим һайн үрэ дүнгүүдые туйлаһан бүхы механизаторнуудые бултыень дурдажа шадагдахагүй байна. Эдэнэр барандаа арад зоной, партиин халуун баясхаланда хүртөө.

Манай автомобилистнүүд ургаса хуряалгын, тарыа зөөлгын үедэ гайхамшаг һайнаар ажаллаа. Нэгэдэхи, хоёрдохи АТХ-гай коллективүүд, 12-дохи, 68-дахи автоколоннонуүд эрхимлэн шалгараа. Колхозууд, совхозуудай жолоошод шэн зоригто ажалай эрхим жэшээ харуулба.

Хото городуудай, хүдэлмэришэнэй тосхонуудай, аймагуудай центрэй промышленна предприятинуудай, эмхи зургаануудай коллективүүд хүдөө ажахыда ехэхэн туһа хүргөө. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд, Локомотив-вагон заһабарилгын, авиационно заводуудай, Зэдын комбинадай, Хяагтын трикотажна фабрикын ба бусад предприятинуудай хүдэлмэришэд тухай баяр баясхалантайгаар дурдана.

Манай алдарта залуушуул габшагай ажалай, үндэр дээдэ мэдэрэлэй үльгэр жэшээ харуулба. Институдуудай студентнэр, тусхай дунда һургуулинуудай һурагшад хүдөө нютагай ажалшадай уряае хүндэтэйгөөр угтан ошожо, ургасала хуряалгадань туһалаа. Колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд энэ туһаламжын түлөө тэдээндэ баясхалан хүргэнэ.

Партийна, комсомолой, профсоюзай эмхинүүдэй зүгһөө колхознигуудай, совхозуудай хүдэлмэришэдэй дунда эмхидхэлэй, политическэ ехэ хүдэлмэри ябуулһанайнь ашаар олохон аймагуудта ургаса хуряалга тон амжалтатайгаар үнгэргэгдөө гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Эдэнэр түрүү онол аргануудые дэлгэрүүлхын, ургаса хуряажа, тарыа бэлэдхэжэ амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлхын тула ехэ юумэ хээ.

Газар тарлаландахи амжалтанууд мал ажалай ашаг шэмые саашадаа бүри ехээр абаха аятай һайн арга боломжо хангаа.

Манай республикын олохон малшадай хүдэлмэриин үрэ дүнгүүдые ажалай баатаршалга гэжэ нэрлэхэ эрхэтэйбди. Жэшээлбэл, Кабанскын совхозой хүдэлмэрилэгшэд мяха абалгаяа нилээд ехээр нэмээжэ, 15000 центнертэ хүргөө, тэрэ тоодо 9500 центнер шубуунай мяха абаа. Тиигэһэнэй үндэһөөр кабанскынхид гүрэндэ мяха худалдаха жэлэйнгээ түсэбые зуун, зуу гаран процент дүүргэхэ аргатай болоо.

Хүрбын совхозой малшад уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Мяха худалдаха юһэ һарынь түсэб 139 процент, һүнэй—131 процент, ноохоной—122 процент дүүргэгдээ. Тиихэтэй хамта малайнгаа тоо толгойе түрэл түрэлөөрнь нэмээхэ түсэб дүүргэһэн байна.

Юһэн һара соо 2607 килограмм һү үнеэн бүриһөө һааһан, хүдөө ажахын институдай учхозой һаалишан А. Степановагай; дааһан үнеэн бүриһөө 2084 килограмм һү һааһан, Сэлэнгын совхозой һаалишан Тадвашкинагай; үнеэн бүриһөө 1900—1800 кг. һү һааһан, Байгалай совхозой А. Ивановагай, Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой В. Гомбоевой; 100 эхэ хонин бүриһөө 106—107 хурьга абаһан, Хэжэнгын совхозой хонишон Б. Жигмитдоржиевай, Улаан-Үдын аймагай «Искра» колхозой хонишон М. Мясниковой, Яруунын совхозой Ц. Бадмаевай; бэлшээридэ ябаһан бодо үхэр бүриин шэгнүүрые сүүдхэ соо килограммаар нэмээлгэһэн Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой малшан Д. Санжиевай, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой малшан С. Рябовай, Түнхэнэй аймагай «Сибиряк» колхозой малшан Б. Батуевай нэрэ алдарнуудые омогорхолтойгоор дурданабди.

Шахардуу хүдэлмэриин хаһа үнгэрбэ. Ороохото ургамалнуудай хуряалга дүүрээ. Зорилго юуб гэхэдэ, саахарай свёкло, овощ түргөөр хуряажа дүүргэхэ, намарай паар хахалха түсэбөө дүүргэхэ, үрэһээ сэбэрлэхэ ба хааха, страховой болон бусад фонднуудые бии болгохо шухала.

Малай үбэлжэлгын бэлэдхэлдэ партийна комитедүүдэй, колхозуудай правленинүүдэй, совхозуудай дирекцинүүдэй онсо анхарал хандуулагдаха ёһотой. Малай байрануудые бариха, заһабарилхын тула яаралтай хэмжээ абаха, зелёнкоёо хуряажа, һолоомоёо һурилжа дары дүүргэхэ шухала. Ойрын үдэрнүүдтэ һү һаалиин бүхы фермэнүүд дээрэ тэжээл буйлуулан бэлдэдэг цехүүд хүдэлжэ эхилхэ ёһотой. Партийна комитедүүд, ажахын хүтэлбэрилэгшэд мал ажалай бүхы фермэнүүдые һайн хүдэлмэрилэгшэдөөр хангаха, тэдэнэй хүдэлмэрилхэдэ зохид болгохо, мал ажалай ашаг шэмые—мяха, һү, ноохо ба үндэгэ бүри ехээр абадаг болохын түлөө шанга тэмсэл эмхидхэхэ уялгатай.

Хүдөө ажахын жэлэй дүнгүүдые согсолон гаргахадаа, бүхы хэрэгүүдээ шүүмжэлхы ёһоор шэнжэлхэ, гансашье һайн талануудыень бэшэ, мүн дутуу дунданууд, алдуу эндүүнүүдые элирүүлхэ, хараада абаха, ашаглагдаагүй нөөсэ ба арга боломжонуудые элирүүлхэ шухала байна. Тобшолон хэлэбэл, ургаса хуряалгын, тарыа бэлэдхэлгын, мал ажалай хүдэлмэриин бүхы дүй дүршэлые согсолхо, хүдөө ажахынгаа жэлые һайнаар дүүргэхэ, үбэлдөө һайнаар ажаллаха, тиин ерэхэ жэлэй һайн һуури табиха зэргэтэйбди.

Саашадаа ехэ юумэ хэхэ болонобди. Совет гүрэнэй тогтоһоор 50 жэлэй ой, манай агуу ехэ вождь, багша В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ой гүйсэхэ ойротожо байна. Манай ороной түүхэдэхи эдэ гайхамшаг үдэрнүүдые эрхим һайнаар тэмдэглэхэ гэжэ республикын хүдөө нютагай хүдэлмэрилэгшэд, бүхы ажалшад үнэн зүрхэнһөө хүсэнэ.

КПСС-эй БУРЯАДАЙ ОБКОМДО, БУРЯАДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ, ОБЛПРОФСОВЕДТЭ

Буряадай АССР-тэ 1966 ондо баян ургаса абахын, тарыа хуряалга амжалтатайгаар үнгэргэхын, гүрэндэ түсэбһөө үлүүлэн тарыа худалдахын түлөө аймагуудай колхоз, совхозууд болон гүрэнэй бусад ажахынуудай хоорондо дэлгэрһэн бүхэроссин социалис мүрысөөнэй дүнгүүд тухай

Үндэр баян ургаса абахын, тарыа хуряалгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын, гүрэндэ тарыа түсэбһөө үлүүлэн худалдахын түлөө аймагууд, колхоз, совхозууд болон гүрэнэй бусад ажахынуудай хоорондо дэлгэрһэн Бүхэроссин социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые хаража үзөөд, КПСС-эй Буряадай обком, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет болон облпрофсовет иигэжэ тогтообо:

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг 5000 түхэриг мүнгэн шантайгаар Зэдын аймагта (КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр БАДИЕВ, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр ПОТЕПАЛОВ, профсоюзай райкомой түрүүлэгшэ нүхэр БУБЕЕВ, үйлэдбэриин управлениин начальник нүхэр ВОРОБЬЕВ, ВЛКСМ-эй райкомой секретарь нүхэр ГАРМАЕВ) барюулха.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг 1500 түхэриг мүнгэн шантайгаар иимэ колхоз, совхозуудта тус бүридэнь барюулха гэбэл:

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхоздо (түрүүлэгшэнь нүхэр ИВАНОВ, парторганизациинь секретарь нүхэр ПЕТРОВ, ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь нүхэр ТРОФИМОВ);

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхоздо (түрүүлэгшэнь нүхэр ТЮТРИН, парторганизациинь секретарь нүхэр ШОЛОХОВ, ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь нүхэр ГУРЕВИЧ);

Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын совхоздо (директорынь нүхэр ЦЫРЕНОВ, парторганизациинь секретарь нүхэр КРУПЕННИКОВ, хүдэлмэришэдэй комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр ЦЫБИКДОРЖИЕВ, ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь нүхэр ИВАНОВА);

Зэдын аймагай Борьёогой совхоздо (директорынь нүхэр ХОМУТОВ, парторганизациинь секретарь нүхэр ВАНКЕЕВ, хүдэлмэришэдэй комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр ОДОЕВ, ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь нүхэр ПЛЮСНИН);

Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоздо (түрүүлэгшэнь нүхэр ЖАРГАЛОВ, парторганизациинь секретарь нүхэр ЦЫДЫПОВ, ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь В. ЦЫДЫПОВ);

Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо (түрүүлэгшэнь нүхэр ЦЫДЫПОВ, парторганизациинь секретарь нүхэр НИКОЛАЕВ, ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь нүхэр ШАРАПОВ);

Хяагтын аймагай «Родина» колхоздо (түрүүлэгшэнь нүхэр АГАФОНОВ, парторганизациинь секретарь нүхэр ЯКИМОВ, ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь нүхэр ВЛАСОВ);

Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхоздо (түрүүлэгшэнь нүхэр ЮМСУНОВ, парторганизациинь секретарь нүхэр БАДМАЕВ, ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь нүхэр ГОМБОЕВ).

1966 ондо гүрэндэ тарыа худалдаха талаар республикын аймагууд, колхоз болон совхозуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ эрхим амжалта туйлаһан дүнгүүд тухай

Республикын аймагууд, колхоз болон совхозуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые, мүн ороохо тарыа ургуулгаар, гүрэндэ худалдалгаар ехэ амжалта туйлаһые хаража үзөөд, КПСС-эй обком, БурАССР-эй Министрнүүдэй Совет болон облпрофсовет иимэ тогтоол абаа.

КПСС-эй обкомой, Министрнүүдэй Соведэй болон облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан туг 3000 түхэриг мүнгэн шантайгаар Мухар-Шэбэрэй аймагта (КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр МАЛЫГИН, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр ЦЫБИКОВ, үйлэдбэриин управлениин начальник нүхэр ХОРОШИХ, профсоюзай райкомой түрүүлэгшэ нүхэр ПАВЛОВ, ВЛКСМ-эй райкомой секретарь нүхэр БОТХОЛОВ) барюулха.

600 түхэриг мүнгэн шан Бэшүүрэй аймагта (КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр КАЛАШНИКОВ, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр КРЫЛОВА, үйлэдбэриин управлениин начальник нүхэр АНГАРХАЕВ, профсоюзай райкомой түрүүлэгшэ нүхэр ПАНЬКОВ, ВЛКСМ-эй райкомой секретарь нүхэр ГОРБАТЮК) олгохо.

300 түхэриг мүнгэн шан Хяагтын аймагта (КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр ШИШМАРЕВ, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр ДАГБАЕВ, үйлэдбэриин управлениин начальник нүхэр ИВАНОВ, профсоюзай райкомой түрүүлэгшэ нүхэр ГАРМАЕВ, ВЛКСМ-эй райкомой секретарь нүхэр БАТОМУНКУЕВ) барюулха.

КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан туг 300 түхэриг мүнгэн шантайгаар Улаан-Үдын хүдөөгэй аймагай «Маяк» колхоздо (колхозой түрүүлэгшэ нүхэр БОЛОНЕВ, парторганизациин секретарь нүхэр ПАВЛОВ, ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь нүхэр ЧИСТЯКОВА) барюулха.

200 түхэриг мүнгэн шан Баргажанай аймагай Дэрээнэй совхоздо (совхозой директор нүхэр ЦЫБИКОВ, парткомой секретарь нүхэр ОЧИРОВ, ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь нүхэр ДОРЖИЕВ) үгэхэ.

100 түхэриг мүнгэн шан Түнхэнэй аймагай Саянай совхоздо (совхозой директор нүхэр САГАНОВ, парткомой секретарь нүхэр ЗАНГЕЕВ, рабочкомой түрүүлэгшэ нүхэр СЫРЕНОВ, ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь нүхэр ХОЛХОЕВ) олгохо.

ТОО, БАРИМТА

** 1966 ондо республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй дундаһаа Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэдэ 5 хүн хүртэбэ. Хэд бэ? Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Жамсо Бальжинимаевич Ванкеев, Баргажанай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишон Шалсама Ламажаповна Цыремпилова, Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой бригадир Евлампий Павлович Бутаков, мүн энэ аймагай «Коммунизм» колхозой хонишон Гомбо-Сурун Гончиковна Цыремпилова, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой бригадир Пантелеймон Петрович Челночков. Энэ жэл бүхыдөө 459 хүдөө ажахын түрүүшүүл СССР-эй орденууд болон медальнуудаар шагнагдаа. Тэдэнэй дундаһаа мал ажалда хүдэлэгшэд—459, таряашад—313, свеклошод—9, овощ ургуулагшад—30 хүн.*

** БУРЯАДАЙ АССР-эй хүдөө ажахыда 3066 мэргэжэлтэд хүдэлнэ, тэдэнэрэй 1524-ниинь дээдэ эрдэмтэй. Тэрэ тоодо колхоз, совхозуудта 382 агроном, 379 зоотехник, 249 ветеринарна врач болон технигүүд, 183 экономистнууд хүдэлнэ гэхэ гү, али колхоз бүхэндэ 8,3, совхоз бүридэ 22 мэргэжэлтэд ажаллана.*

** ҮНГЭРҺЭН 9 һарын туршада республикамнай гүрэндөө 32.283 тонно мяха тушаажа, гурбан кварталай түсэб 115 процент дүүргээ. Энэ үедэ бэлэдхэлэй пунктда 89.369 тонно һүн худалдагдажа, түсэб 104 процент бэелүүлэгдээ. Октябриин 1-дэ 23.264.000 үндэгэн тушаагдажа, 9 һарын түсэб 116 процентдэ хүргэгдөө. Тэрэшэлэн бэлэдхэлэй пунктда 48.948 центнер ноохон оруулагдажа, түсэб 109 процент болоо.*

Мүн энэ үедэ гүрэнэй амбаарта 115.092 тонно таряан оруулагдажа, жэлэй түсэб 128 процент дүүргэгдээ.

Энэл даа Буряад ороноймнай баялиг!

МҮНӨӨДЭР — Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэсоюзна үдэр. Энэ һайндэрые республикымнай ажалшад нэрэтэй түрэтэйгөөр угтажа байна. Буряадай таряашад гүрэнэй амбаарта 1.217.460 центнер тарыа тушаажа, түсэбөө үлүүлбэ. Ехэ илалта!

Гушан зургаан жэлэй саада тээ республикымнай түрүүшын колхоз, коммунануудай гүрэндэ хэды шэнээн ороохо тушааһые хаража үзэхэдэ һонин. ВКП(б) ЦК-гай нэрэмжэтэ улаан ашаае үдэшэжэ, Буряадай тусхай делегаци Москва ошохоёо 1930 оной октябриин 31-дэ Дээдэ-Үдэһөө мордоһон юм. Тэрэ делегациие хорин табан мянгатанай нэгэн, Ленинградай хүдэлмэришэн Григорьев толгойлоо. ВКП(б) ЦК-гай секретарь П. П. Постышев Москвада тэдэниие угтан абажа уулзаһан байна. Гүрэнэй амбаарта 310 мянган пүүд тарыа Буряадай оруулһан тухай делегацинхид элидхээ һэн.

Харин республикамнай мүнөө 1.217460 центнер тарыа гүрэндэ тушааба. Энэмнай 1930 онойхитой сасуулхада, 24,5 дахин ехэ болоно.

Иимэ ехэ ургалта имагтал хүдөө ажахыда туйлагдаа бэшэ, энэ гушан зургаан жэлэй турша соо Буряадаймнай экономико, соёл культура, промышленность, хүн зоной ажаһуудалда гайхамшагта ехэ хубилалта мүн лэ болоо бшуу.

Хүдөө нютагнай!

ПУБЛИЦИСТИКЭ

ХАЛЮУН НАМАРАЙ ХАМБЫ

ХАНГАЙ талын харгыгаар субажа ябаhан машинануудые харахада, намарай сагай хэнзэгэр элбэг дэлбэг байные үшөө лаблан ойлгоноб. Алтан таряа гүрэндэ тушааха hубарhан хамбы. Баян намарай хамбы. Бүхөөг дээрэнь улаан туг, урян лозунгнууд. «Эхэ орондоо — эрхим hайн тарла! Түсэбhөө гадуур тушаанабди» гэhэн аршагар үзэгүүд уншагдаад ургана. Энэ олон машинын hубарые хараха байхадам, нэгэ ондоо зураг сэдьхэлэйм оёорhоо hэрин, нюдэндэм харагдаха хэбэртэй. Гартам байhан шэмгэхэн номой хуудаhа ираалдам, аяар тэрэ 1930 оной намарай хулгоото haлхин шоурьем улеэхэдэл гэбэ. Мухар-Шэбэрэй Заган нютагай үгытэй таряашан Ксенофонт Леонтьевич Денисов тухай бэшэгдэhэн номой мүрөөр ошоходоо, арад зонойнгоо арюун хэрэг, баатаршалгын агууехэ түүхын дундаршагүй эхэ байhые мэдэрнэб.

...1930 оной октябрийн 9. Намарайн боро үдэрнүүдэй нэгэн. Һүрөөндөө жорууд hайсахан унаад, үдэргөө игааха хүрээгээ буян. Түрүүшын колхозуудай таряашад ургасаа хуряажа сүлеөлгэ.

Энэ үдэр «Бурят-Монгольская правда», «Бурят-Монголой Үнэн» газетэнүүд ехэ hайхан урна гаргаба. ВКП(б)-гэй ЦК-гай нэрэмжэтэ республиканска улаан ашаа эмхидхэхэеынь Буряадай үгыйгүүд, колхозой гэшүүд, таряашадые газетэнүүд урилаа юм. Тиимэл hэн хойноно энэ октябрийн 9-нэй үдэр республикымнай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй баярта үдэр болохоорой болоно.

Энэ үдэр тарлашан Ксенофонт Леонтьевич Денисов нютаг дээрээ тарла суглуулжа, арбадай тэргэ ашаатайгаар Дээдэ-Үдэ тээшэ зорёо hэн.

Улаан ашаан... Улаан ашаан... Аяар тиихэ сагта хүдөөгэй таряашадай субаhан морин тэргэнүүд. Үхэрэй арhан тулам соо шандайтар хэhэн аяр улаан нэшнэсэ. Тингэжэ Буряад оронойн алишье нютаг бүхэнhөө улаан ашаанууд ерэжэ эхилээ бшуу. «Эхэ орондоо — эрхим тарла!», «Улаан ашаамнай нюдаргатанда шанга сохилто болог!» гэhэн урян лозунгнууд тэргэ дээрэнь арьялдажа ябаhан намтартай.

Газар уhанда шунаhан таряашан хүнэй сэдьхэл. Үрэнхэтэ дайдаа утэжүүлжэ, уhалха, хахалха, баян хэшэгыень хуряажа абан бансадаг сэдьхэл. Эхэ оронойнгоо мандалда шанар hайнтай таряа үрэжэ гэжэ ходоо эрмэлзэhэн сэдьхэл. Заганай таряашан Ксенофонт Леонтьевич Денисов, иимэл сэдьхэлтэй байhан ёhотой.

Мүнхэ hойрhоо hэрэжэ, мүнөөной байдалые харадаг hайт. Буряадай Улаан ашаае толгойлhон тусхай делегаци — 7 хүн Москва ороот. Эхэ оронойнгоо мандалда 310 мянган пүүд таряа үргэhэн тухайгаа Бүхэсоюзна Коммунис партиин Центральна Комитедтэ элидхэлэхэт. ВКП(б) ЦК-гай секретарь Павел Петрович Постышев таниие баяртайгаар угтан абаа. Иигэжэ хэhэн улы hайхан харгытнай Буряадай таряашадай жэл бүхэндэ ёhолдог аршуун зангилай эхин болоо ха юм.

Мүнхэ hойрhоо hэрэжэ, мүнөөной байдал харадаг hайт, нүхэр Денисов! Урданай партизан ябаhан танай үүсхэл, оролдолго эршэтэ дэбисхээ ямараар ёбо гашшэб! Танай эмхидхэhэн 9 колхоз мүнөө манай республикын суута ажахынууд болоо. Москвада ошонхой hүүлээр Волго шадарай нютагуудтахи колхозуудые хаража, үзэжэ ябаhан, юун тухай hанаа hэмтэ? Буряад оронойгоо колхозуудай тиихэдэ хомор hэн. Хамтын ажахы эмхидхэжэ тухай танай хэhэн 42 элидхэл. 42 тосхон, hаяархан Коммунис партиин урна зэргэлэ, 42 тосхон, нютагта хамтын ажалай суурнай дурдалзажа эхилээ.

Гушан ургаан жэлэй саада тэр 310 мянган пүүд таряа гүрэндэ тушааhан тухайгаа танай элидхэhэн шэнгэр түрэл партиингаа ЦК-да бидэ элидхэлэбди. 115 мянган тонно таряа Эхэ орондоо үргэhэн тухайгаа элидхэлэбди. Танай тушааhан 310 мянган пүүд, харин манайхи — 7 миллион пүүдтэй пүүд. Эдэ хоёр тоогой хоорондо хэр ехэ илгаатай байhаниинь энэ ааб даа.

Ксенофонт Леонтьевич, танай үе сагта ороohо таряагаар элбэг дэлбэг нютагуудые тоолобол, Мухар-Шэбэр, Бэшүүр хоёр байгаа бэшэ аал? Харин мүнөө Зэдэ, Борьёогой зэлэ таганан хүдам талынхид гайхалтай баян ургаса хуряаба. Зэдын ажахынууд 83 мянган центнер таряа тушааха түсэбтэй аад, 250 мянгые оруулба. Ёhотойл баатаршалга. Харин танай Мухар-Шэбэртэ зоригтой, эрмэлзэг хүбүүд, басагад олон даа. Нютагтай таряашад абаhан ургаагаа бүхыгөө гүрэндэ элидхэжэ hэн. 300 мянган центнер ороohо тушааха шэнэ уялга абаад, амжалтатай дүүргэбэ. Танайл нютагай хүсэлэй бүхы Буряадай таряашад дэмжэн абаа. Хурааагые богони болзор соо, түргэн түрүү аргаар үнгэргэхэ гэшэе республикын нютаг бүхэнэй механизаторнууд хэрэглэнэ. Зоригтой, эрмэлзэл ехэтэй байна мухар-шэбэрэйхид!

Республикын зүг бүхэнhөө баярай телеграмманууд ерэжэл байна. Таряа тушааха жэлэй түсэбые хэды дахин эбхэн үлүүлhэн ажахынуудай таряашадта магтаалай үгэнүүдые хэлэн, алдар солодонь зорюулжа, дуу, шүлэг зохёомоор. Жэлэй түсэбые таба дахин үлүү дүүргэhэн поёхоноорхин зэдынхидтэ мүхөөгөө үгтөөгүйл! Тиихэдэ Зэдын Борьёогой совхоз, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз дүрбэн жэлэй түсэб дүүргэбэ. Дүрбэн үндэр дабаан, дүрбэн мүшэтэ илалта! Эдэ бүгэдэ манай хүдөөгэй ажалшадай баатарлиг байhые, Эхэ орондоо, Коммунис партидаа үнэн сэхэ байhые үшөө дахин баталан гэршэлнэ бэшэ аал?

Таряан хамбы... Таряан хамбы... Шэдитэ сагай хүсэтэ техникэ, хүсэл эрмэлзэлээр дүүрэhэн ажалша хүнүүд. Ксенофонт Леонтьевич, танай гараа hайса холооhон хадуур мүнөө музейдэл табигданхай. Хүнэй ухаанай хэды хурдан байhые харыт, үбгэн таряашан!

Мухар-Шэбэрэй аймагта Калиновка гэжэ hуурин бии. Тэндэ танай эмхидхэлсэhэн колхоз байгаа. Мүнөө Калиновка «Знамя Ленина» колхозой нэгэ бригада. Тэндэхил нэгэ хүбүүн Иллатон Алексеевич Степанов «СК-3» түхэлэй комбайнаар 750-яад гектар таряа хадаа юм. Тиихэдэ түрүүшүүл Евгений Семенов, Дондок Дашабылов, Цыренжаб Дашиев гэhэнүүдшье холо гээгдээгүй. Иимэл хүсэтэй болошоо хүдөөгэймнай хүбүүд.

Хүдөө нютагуудаа таниха гүт мүнөө? Ербын бодоhон шэнэ барилганууудай нэмжээн. Клуб, кинотеатр, столово, больница, гостиница. Эдэ бүгэдэн колхоз бүхэнэй түб тосхондо байха. Малшан, таряашадай үхибүүд нютаг дээрээ 10-дахи класс дүүргэнэ, түрэл хото Улаан-Үдэдөө дээдэ hургуулида hурана. Эрдэмтэ, агроном, зоотехник, ветеринар, инженернүүдые хүдөөдэ бү тооло. Аргагүй олон. Коммунис парти, совет правительствамнай хүдөө нютагайхидтаа анхаралаа хандуулжа байдагынь эндэл элирнэ бэшэ гү? Аяар тэрэ 1930 оной намар улаан ашаа хүргэhэн Буряадай делегаци «Центрсоюзай» түрүүлэгшэ Нисентэй уулзаа hэн. Байгал шадарай таряашадай баатаршалгасин ба баясаhан тэрэ хүтэлбэрилэгшэ 100 мянган түхэригэй хубсала, нэгэ вагон мохоорхо, нэгэ вагон папирос, 15 мянган түхэригэй гэр байдалай хэрэгсэл түсэбhөө гадуур эльгээхые захирhан байха юм. Түрэл парти, правительствымнай анхарал хэзээдэшье залираагүй.

Колхоз эмхидхэлгэдэ айхабтар ехэ габьяатай байhандатнай таниие хүн мартаагүй, Ксенофонт Леонтьевич! 1931 оной майн 17-до таниие Ленинэй орденоор шагнаха тухай Указай гараха-да, зүрхэ сэдьхэлтнай ямараар уяраа hэм! Ута аад, үдхэн hаада, халтнай баярай хүгжэм доро намилзан байгаа ёhотой. Мүнөө Буряад оронойн таряашан, малшан, хонишон бүхэнэй үбсүүндэ орден, медальнууд яларна гэхээр. Социалис Ажалай Геройнууд — танай нютагай суута хүбүүн П. П. Челночков, хонишон Б. Д. Доржиева, Зэдын Г. Г. Цыремпилова, Е. П. Бутаков, Сэлэнгын Ж. Б. Ванкеев, Н. Б. Жалсанова, Баргажанай Ш. Л. Цыремпилова Эдэмнай үшөө hаяын даа. Бүри түрүүнэй хэды олон таряашад «Алтан одондо» хүртөөгүй юм? Иимэл баатар хүнүүд олоной хэрэгтэ нангин хубитаяа оруулжа ябана.

....Буряад оронойн харгыгаар мүнөө тооhотой. Алтан шара таряа тээhэн машинанууд субажал байна. Баян намарай хэшэг. Халюун намарай хамбы. Эдэ олон хамбын манлайда — коммунистнууд. Коммунистын ямар ехэ үүргэ, уялгатайе мэдэхэ hэнтa, Ксенофонт Леонтьевич. Та хэдышье үндэр наhатай болоhоншье hаа, Коммунис партиин зэргэдэ 1931 ондо ороот! Коммунистнуудай агууехэ армида ябахадаа, арад зонойнгоо хэрэгэй түлөө, социализмын мандахын түлөө ехэ юумэ хэжэ шадахаб гэжэ этигээт. Хэhэнтнайшье сэгнэшэгүй, хэмжэшэгүй ехэ.

Г. ДАШАБЫЛОВ.

АМЖАЛТЫН ЗАМААР

К. КАЛАШНИКОВ,
КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой нэгэдэхи секретарь

СОВЕТ ОРОН дотор түрүүшынхеэ тогтоогдоhон хүдөөгэй ажалшадай hайндэр хүрэжэ ерэбэ. Хүдөө ажахын гол хүдэлмэринүүдэй ходоронтожо, жэл соо хэhэн юумэнэй үрэ дүнгые согсолхо үеэр энэ hайндэр үнгэргэгдэжэ байна. Энэ ехэ үдэрые ажалай эрхим амжалтаар угтахын тулада манай аймагай колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, эршэтэйгээр хүдэлбэшье гээшэ.

КПСС-эй ЦК-гай мартын (1965 он), майн (1966 он) Пленумүүдэй партиин XXIII съездын тодорхойлhон хараа шугамые бэелүүлэн, аймагай партийна организаци, нютагай Советүүд, тэрэшэлэн хүдөө ажахын эмхи зургаанууд эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Хүдөө ажахын үйлэдбэрииe эрхилхэ хэрэгые эрдэм ухаанай түрүү дүй дүршэлэй үндэhэ hуури дээрэ табиха гэhэн эрилтэдэ бүхы мэргэжэлтэдэй, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй анхарал хэшээл хандуулагдаба. Газар таряалангые, мал ажалые ашаг үрэ ехэтэйгээр эрхилхын тула элдэб туршалга хэхэ, түрүү онол арга үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ гэжэ оролдогдоо.

Аймагай таряашад энэ жэлдэ үндэр баян ургаса хуряажа абахын тула хамаг хүсэеэ гаргаа. Хабарай тарилгые агротехническэ эрхим болзорто, hайн шанартайгаар үнгэргөө hэн. Бүхы полинууд манай нютагай эрхэ байдалда таарамаар үрэhөөр, нарин зуруудтайгаар, мүн хэрээhэлэн тарилгдаа. Бэшүүрэй таряашад үтэгжүүлгын амта таниихай. Энэ эрмэлзэлдэнь майн Пленумэй шиидхэбэринүүд аша ехэтэй нүлөө үзүүлээ. Уhалгададаг газарые зүбөөр ашаглаха хэрэгтэ анхарал онсо габигдаа. Үнгэрhэн хабартаа 10.900 гектар таряалан, 7900 гектар сабшалан уhалагдаа. Сабшалан болон таряалан дээрэ 64 мянган тонно наг шэбхэ, пропашной болон ороohото ургамалнуудые тариhан газарта мянга гаран тонно минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдаа. 640 гектар сабшалан үтэгжүүлэгдөө. Гадна авиациин хүсөөр 9 мянган гектар тарилгын буртаг үбhэн усадхагдаа.

Таряалан дээрэ хэгдэhэн энэ ехэ хүдэлмэриин ашаар аймагай ажахынууд тариhан газарhаа дунда зэргээр гектар бүриhөө 12 центнер ороohо абаба. Тиихэдэ Калининай нэрэмжэтэ колхоз 4700 гектарай га бүриhөөнь 14,5 центнер шэниисэ хуряагаа бшуу. Энээhээ дээгүүршье ургаса хуряажа абаhан бригада, звенонууд аймаг дотор олон. Жэшээнь, залуу мэргэжэлтэ нүхэр Сафоной хүтэлбэрилдэг комплексно бригада («Дружба» колхоз) 1410 гектарай тус бүриhөөнь 15 центнер ороohо хуряаhан.

Таряа hайнаар ургуулха гээшэ хамаг хүдэлмэриин хахадынь гээшэ ааб даа. Ургуулhан юумэеэ саг соонь, үрилтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абаха гээшэ эгээл харюусалгатай ажал. Механизатор бүхэн энэ халуун хаhын үедэ час, минутын али зэргэ үнэтэй байhые hайса мэдэрнэ. Энэ үеые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаха гээшэ политическэ удхатай зүйл гэжэ тоолодот. Хуряалгын урда тээ хамаг техникэ, ороohоной тоогууд, полевой стануyд нарин нягтаар шалгагдаа, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой механизаторнуудай онол аргые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ гэhэн зорилго табигдаа. Комбайнуудые бүлэг бүлэгөөр ябуулха, намарай хүдэлмэринүүдые имагтал поточно аргаар хэхэ — нимэ уряалтайгаар хуряалга эхилбэ.

Ургаса хуряалгын хүдэлмэрииe илангаяа «Дружба», «Победа», Калининай нэрэмжэтэ колхозуудай правлени, Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой дирекци болон тэндэхи партномууд эрхим hайнаар эмхидхээ.

Мүнөө таряа хуряалга хаа хаанагүй дүүрээ. Ороohо хуряалга дээрэ ябаhан 260 комбайнернуудай эрхимүүдэй нэрэ алдарые дурдамаар. Охин-Булагай совхозой комбайнер А. М. Шишмарев «СК-4» комбайнаар сезон соо 901 гектар таряа хуряаба. «Аймагай чемпион» гэhэн ягаа улаан лентэ энэ нүхэрэй мүр дээгүүрнь мүнөөдэр хадэрүүлэгдэхэнь гээшэ.

Габьята ажалаараа суурхаhан абьяастай бэрхэ комбайнернуудай нэрые дурдаха болоо hаа, бүри барагдашагүй.

Комбайнуудай таhалгаряагүйгөөр хүдэлhэн ушар трактористнууд болон шофёрнуудай габшагай хүдэлмэриhөө эшэ үндэhэтэй. Тэдэнэй аша габьяа онсо тэмдэглэмээр. 1268-дахи автоколонныn, Бэшүүрэй авто-ажахын, Улаан-Үдэ хотын, мүн аймагай предприяти болон эмхи зургаануудай жолоошод али зэргын ехэ туhа манда хүргэбэ гээшэб. Эрхимээр, хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлжэ гараhан комбайнер, тракторист болон шофёрнуудта партиин райком, аймгүйсэдком болон хүдөө ажахын управлени халуун баяр хүргэнэ.

Поли дээрэхи хүдэлмэриин hайнаар эмхидхэгдэhэнэй ашаар аймаг 1966 оной таряа бэлэдхэлэй түсэб-захилые болзорhоонь урид дүүргэхэ зол хубитай байба. Гүрэндэ 135 мянган центнер ороohо худалдаха түсэбтэй байhан аад, тэрэнээ 55 мянган центнерээр үлүүлээд байгдана. Ороohо тушаалга үргэлжэлhөөр. Энэ амжалтада «Дружба» колхозой оруулhан хубита ехэ. Тэрэ ажахы 23 мянганай орондо 40 мянган центнер ороohо гүрэнэй амбаарта адхаба. Калининай нэрэмжэтэ, «Победа» болон бусад ажахынуудай хэрэг үйлэ магтамаар. Аймагнай хартаабха тушааха түсэбөө 116 процент болгоо. Октябриин 15 болотор овощ, саахарай свёкло бэлэдхэхэ түсэб хүсэлдүүлхэбди.

Ургаса хуряалгын, ороohо тушаалгын үедэ партийна организацинууд хүн зоной дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэн дэлисэтэйгээр эмхидхэжэ байгаа. Социалис мүрысөөнэй дүнгые саг соонь согсолхо, бултанда ойлгуулан харуулха, түрүү онол арга нэбтэрүүлхэ, механизаторнуудай ажаhуудалай эрилтэ хангаха хэрэгтэ анхарал hайса хандуулагдаа. Партиин райком хадаа тракторно-таряан ажалай бригада бүхэндэ политэмхидхэлшэдые эльгэhэн юм.

Тэдэнэр партийна организацинуудай бодото туhалагшань боложо шадаhан. Гадна КПСС-эй райкомой гэшүүд, аппарадай хүдэлмэрилэгшэд, аймагай хүтэлбэрилхы тушаалтад, ахалагша мэргэжэлтэд энэ үедэ сэхэ поли дээрэ, улад зоной дунда гаража, эмхидхэлэй горитой хүдэлмэри бүтээгээ.

Таряа хуряалгын үедэ колхоз, совхозуудта туhа хүргэлсэхөөр ерэhэн городой ажалшадай, студентнэрэй, hурагшадай hайн ажал хүдэлмэрииe, хүсэлэл оролдолгые тэмдэглэнгүй гаража яажа болоолтойб. Һайнта даа, hүни үдэргүй тоогууд дээрэмнай хүдэлжэ, али зэргын ехэ ороohо сэбэрлээ, хатаагаа, машинада ашажа гүрэндэ ябуулаа гээшэбтa. Тэрэ ажалытнай манай аймагай колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд мартахагүйл.

Хүдөөгэй ажалшадай үдэрые тэмдэглэжэ байхадаа, малшадай хэрэг үйлые хэлэнгүй үнгэржэ болохогүй. Тэдэнэймнай амжалта баhал hайн. Малшадай шударгы хүдэлмэриин ашаар аймаг гүрэндэ hү худалдаха гурбан кварталай түсэб сентябриин 13-да, мяха — сентябриин 20-до дүүргэhэн байна. Түсэбhөө гадуур 4180 центнер hүн, 2770 центнер мяхан бэлэдхэлэй пунктнуудта тушаагдаба. Үндэгэ, нooho гүрэндэ худалдаха жэлэй түсэб дүүргэгдэнхэй.

Нёдондоной малай үбэлжэлгэ хадаа ехэ ядангяар үнгэргэгдэhэн байгаа. Үбhэн дуталдаа бэлэй. Тэрэ дутагдалай энэ ерэхэ үбэлжэлгын үедэ дахинаа дабтахагүйн тулада малшаднай баhал габьяатайгаар хүдэлжэ гараа. Нёдондоной хиноо 4000 тонно үбhэн ехээр сабшагдажа абтаа, силос hураггүй ехэ, саахар үйлэдбэрилгын үлэгдэл сүм малай тэжээлдэ зорюулагдаха.

Мүнөө үедэ түйлагдаад байhан амжалта манай аймагай ажалшадые баярлуулна, эдэбхи үүсхэлыень улам бадаруулна.

Хэhэн, бүтээhэн хэрэгээ шүүмжэлхы нюдөөр хаража үзэхэ болоо hаа, үшөөл юумэн хүсэд hайнаар, hанаhан соо бүтэнэгүй, дутуу дунданууд нилээд олон. Шэнэ табан жэл соо хэхэ юумэмнай нилээд ехэ. Тиимэhээ энэ зорилгые бэелүүлгэдэ аймагай партийна организациин, бүхы ажалшадай хүсэн, оюун бодол, дайшалхы шадабари зорюулагдана.

ШИИДХЭХЫ ХҮ...

ХҮДӨӨ АЖАХЫН хүдэ... лэгшэдэй hайндэр бии бол... рүүшынхеэ тэмдэглэгдэхэ... публикымнай хүдөө ажа... дэлмэрилэгшэд hайндэрөө... ехэ бэлэгтэйгээр угтаба. Э... рөөрнь дашарамдуулан, ... ажахын бүхы хүдэлмэри... амаршалха зуураа ажалда... амжалта түйлахыень хүсэ...

Инженер-механик мэргэ... хүн хадаа би нэн түрүүн б... ханизаторнуудые — инже... дые, механигуудые — заhаб... да хүдэлөөшэдые энэ hайн... амаршалха хүсэлэнтэйб. О... то механизаторнуудай бүл... дэлжэ ябаhан, манай инстит... жэлдэ дүүргэhэн залуу ... нүүдые амаршалха дуран...

Хүдөө ажахын үйлэдбэ... ханизаторнуудай дүүргэдэ... бүгэдэндэ мэдээтэй. Хүдө... хын хүдэлмэриин ехэ хү... зүүн дээрээ үргэжэ гараа... нүүд эдэл ха юм даа. ... урда тээшье иимэ байгаа, ... шье тиимэ. Иимэ байhан... шо механизаторнуудhаа ех... тэ табигдадагынь ойлгосото... шина техникэ бүтээсэ ех... ашаглаха хэрэг түсэаар ... нартай болоно. Тиихын тул... hабарилгын хүдэлмэри зүб... хидхэхэ шухала.

— Механизаторнуудай бү... hээ жэлдэ нэмэжэ байна. ... жэлдэ манай хүдөө ажах... титудые 53 инженернүүд, ... гууд дүүргэжэ гараа. Ерэх... үшөө 58 хүн дүүргэхэ. Эн... тэ үүргэеэ, нэрэеэ дээрэ ... ябахань лабтай.

В. КАРЕЛО...
техническэ эрдэ... канд...

АЖАХЫМНАЙ УЛАМ БАЯЖАГ ЛЭ

Б. ХОМУТОВ.

ЭГЭЭЛ гушаад жэлэй саада тээ хартаганаан, хилганын ургажа, хээрын хамхуулнуудай haлхинда туугдажа байhан Борьёогой барагдашагүй үргэн талада манай совхоз эмхидхэгдэhэн юм. Түрүүн оройдоол арбатабан гэртэй, мянга хүрэхэгүй хонидтой, үсөөхэн үхэр малтай, зуу гаран гектарта таряа хэжэ, ажахынгаа эхи табиhан намтартай.

Байгша оной байдалые эгээн тэрэ үеын үрэ дүнтэй жэшэжэ үзэхэдэ, тон hонирхолтой. Манай ажахы энэ жэл бүхы таряалан дээрээ бараг hайн ургаса ургуулжа, гектар бүриhөө дунда зэргээр 13,8 центнер ургаса хуряагаад, хамта 180 мянган центнер таряа абанхай. Ондоогоор хэлэбэл, hүүлэй 7 жэлдэ таряан 2—3 дахин ехэ болоо бшуу. Мүн байгша ондо 12,5 мянган центнер hүн, 8000 шахуу центнер мяхан үйлэдбэрилэгдэхэ юм.

Энээнhээ урагша Борьёо нютагай хэшэг — хониной мяхан, торголиг hooho гэжэ тоологдодог байhан. Теэд мүнөө Борьёомнай алтан таряагаар баялиг нютаг гэжэ баhал суурхаба. Гансахан энэ жэлдэ совхоз 90 мянган центнер ороohо Эхэ оронойнгоо амбаарта оруулжа, бүхы Зэдын аймагай жэлэй түсэбhөө ехэ таряа худалдаа.

УРДАНЬ хонин тарян ажал хоёрые зэргэ эрхилжэ болохогүй, газараа хуу хахалжархёод, хонидоо хаана оруулхабибди гэжэ зариман hанадаг байгаа. Тиимэhээ таряан ажалай хүгжэлтэ гэдэргэ татагдадаг байhаниинь элитэ.

Партиин ЦК-гай мартын түүхэтэ Пленумэй шиидхэбэринүүд хүдөө ажахын бүхы hалбаринуудые зүбөөр, ашаг үрэ ехэтэйгээр эрхилхэ хэрэгтэ гайхалтай hайн арга боломжонуудые нээжэ, саашаа дабшаха тодорхой харгы замыемнай заажа үгөө.

Тиихэдээ хонин плуг хоёрнай бэе бэедээ haад хэхэгүй, hайнаар нүхэсэжэ шадаха байhаниинь эли болоно. Үнэндөө таряан гээшэмнай эдеэ хоолой, баялигай дээжэ бшуу. Ороohо таряатай haa, hү, мяхан, hooho, үндэгэншье элбэгээр абтаха гээшэ бэзэ.

Иигэжэ энэ hайндэртэ яар ябта тоонуудые дурдахадамни нэгэ заримандаа hонигүй, хашартайшье шэнги байжа болохо. Теэд эдэ тоонуудаймнай саана байhан хүнүүдые мартажа яашье болохогүйл. Энэмнай тэдэ зоной хүсэ шадалаа, халуун зүрхэнэйнгөө охи гамнангүй, эсэшэ сусашагүйгөөр хэhэн, бүтээhэн ажалайнь дүн бшуу.

ЭГЭЭЛ энэ үдэр өөhэдынгөө урдаа хараха, үнэн шударгы, ажалша бэрхэ, алтан гартай хүнүүд тухайгаа бүхы сэдьхэлhээ дулаахан үгэнүүдээр дурдажа, үгын дээжээр магтаха дуран хүрэнэ. Теэд энээхэн хэдэн үгөөр тэдэ хүнүүдэй хэжэ байhан гайхамшагта, ёhотойл баатарлиг ажал тухай дууhыень хэлэхэ аргагүй байна.

Алтан таряа элбэгээр ургуулжа, Эхэ ороноо, арад зоноо баясуулhан бүхы механизаторнууд, таряашадай дундаhаа ургаса хуряалгын баатарнууд Цынгэ Бадмаев, Норбо Гармажапов, Александр Метелкин, Николай Синицын, Федот Афанасьев болон бусадай нэрые омогорхон дурдахаар. Эдэмнай таряалан дээрэхи ямаршье ажалда эрхим жэшээ харуулан, социалис мүрысөөнэй туг дээрэ үргэжэ ябадаг зон гээшэ. Иимэ зонтой ажаллажа байхада, хагсуу хүйтэн, ган гасууршье аймшагтай бэшэ.

Совхозой баялиг хонин hүрэгые үдхэжэ, торголиг hайхан hooho, амтатай тарган мяха ехээр үйлэдбэрилдэг хонишодшье манда олон. Тусхай шэнэ үүлтэрэй хонидые бии болголсоhон, Буряад орондоо суутай хонишон байhан, Социалис Ажалай Герой Балдан Дабаевич Дабаевай ажалай амжалтые үргэлжэлүүлhэн, тэрэнэй шабинар, баhал бэрхэ хонишод Даша-Цырен Дуринов, Арсентий Кочнев, Лодой Цыренов, бүри залуу хонишод Дмитрий Свистунов, Буда Цыренов гэгшэдые магтая, улам ехэ амжалта хүсэе.

Совхозой бүхы хонишод 46.5 мянган хонин hүрэгөө тобир hайн ондо оруулаад, тэдэнhээ хамта 1816 центнер гэхэ гү, али хонин бүриhөө 4 килограмм hooho хайшалжа, түсэбөө үлүүлэн дүүргээ. Түрүү хонишод Д.-Ц. Дуринов отарынгаа 699 эхэ хонидhоо 709 хурьга түлжүүлжэ, хонин бүриhөө 3 килограмм hooho абаха аад, 3,4 килограмм хайшалаа. Мүн Л. Цыренов бүхы 619 эхэ хонидhоо 631 хурьга абаад, хонин бүриhөө 3,3 килограмм hooho хайшаланхай. Эдэ хоёр отаранууд гансахан hooho ехээр абаhанай ашаар совхоздоо тус тустаа 4 мянган түхэригэй сэбэр олзо үгөө бшуу.

ЖЭЛЭЙ дүрбэн сагта сагаан эдеэ дэлбэрүүлжэ байдаг шэдитэ гартай haалишадаар баhал оломди. Аймаг соогоо дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ ходоо эрхимлэжэ ябадаг hаалишан Людмила Сахарова жэлэй эхинhээ хойшо үнеэн бүриhөө 2040 килограмм гэхэ гү, али хамта 40 мянга шахуу килограмм hү hаанхай. Тэрэшэлэн түрүү hаалишад Лидия Мендикова, Ринчин-Ханда Доржиева, Валентина Бобкова, Цырен-Дулма Жалсанова гэгшэдээр омогорхонобди.

Даруу зантай, үнэн сэхэ, ажалша хүнүүд тухай бүхэли ном — роман, повестьшье бэшэхэдэ барагдахагүй. Иимэнүүд лэ хүнүүдэй ажал, оролдолгоор совхозой түб тосхон жэл бүри танигдахаар бэшэ болоо. Эндэмнай хуу шэнэ гэрнүүд бодхоогдоод, мүнөө дүрбэн дабхар hургуулиин байшан, томо клуб, хүүгэдэй саад, ясли гэхэ мэтэ олон баригдажа байна.

Эдэнэр мэтэ бүхы таряашад, механизаторнууд, агроном, бригадирнууд, хонишод, hаалишад, малшадай алтан гараар лэ Эхэ оронноймнай амбаар ороohо таряан, hү, мяхан, эд бараагаар дүүрэнэ ха юм. Нилээд хүндэхэн, арюун hайхан ажал хэжэ байhан эдэ зондоо доро дохин hүгэдэел.

Б. ХОМУТОВ,
Зэдын аймагай Борьёогой совхозой директор.

БАЯРАЙ ЕХЭ БАЯР

Баргажанай аймагай Дэрээнэй совхозой луговод Н. МИНЕЕВ:

Һүүлэй жэлнүүдтэ Буряад оронойнгоо баялигай нэгэн — нэлэнхы үргэн сабшалангай hайжаруулагдажа байhанда бидэнэр баяртайбди. Би луговодоор ажаллаhаар хоёр жэл болооб.

Энэ жэл ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Хабартаа мянгаад тонно шэбхэ гаргажа, хэды дахин уhалhанай ашаар гектар бүриhөө 15 центнер үбhэн абтажа шадагдаа.

Энээгээрээ hанаагаа амарнагүйбди. Һайса шэбхэжүүлhэн газарhаа гектарай 40 центнер ургаса лаб абтаха.

Луговодууд гансахан сабшалан ургуулха бэшэ, мүн ургасыень саг соонь хуряажа абахые оролдохо ушартай. Би үбhэ хуряалгын звеное даажа гарааб.

Буряад оронойнгоо луговодуудые hайндэрөөр амаршалжа, ерэхэ жэлдэ, Октябриин революциин 50 жэлэй ойн гүйсэхэ жэлдэ үбhэ ногооной бүри баян ургаса абахыень хүсэе!

Хори гаран жэлэй ту... таhалгаряагүй хүдэлhэн ... гын аймагай XX партсъ... нэрэмжэтэ колхозой hаа... Х. Ж. Цацаева. Мүнөө ... энэ эхэнэр Ленинэй ор... шагнагдаа.

Т. ГАРМАЕВАЙ ф...

ХОНИН БҮРИҺӨ... ХУРЬГ...

Бэшүүрэй «Дружба» ... зой ахалагша хонишон ... БУДАРИЕВ:

Мүнөөдэр хүн бүхэнэй ... жэ, омогорхожо байhа... Манай нютагайхид hай... бэлэгтэй, хэшэгтэйгээр ... гэжэ үнинэйшье хэлсэгшэ... Теэд хүсэл зоригтоо ху... Энэ жэлдэ манай колхозд... hо таряан ехээр хуряагда... таа. Гүрэндөө таряа ху... жэлэйнгаа түсэбые болз... урид дүүргэhэн байгаабди... мнай артелиин механ... нууд, таряашадай эдэбхи ... хэл, ажалайнь үрэ дүн ...

Бидэнэр, артелиин хон... ... юм. Энээниие бэел... гээшэ бидэнэй нангин ... Хэрбээ үбэлжэлгые бэл... тэйгээр угтажа, түл ... hайнаар үнгэргөө hаа, зо... доо хүрэхэбди, нэгэш... хонёо hубайруулхагүйбди ... hананаб. Шэнэ табан жэл... хоёрдохи жэлдэ энээнэйл ... мүрысэебди.

БАЯН ДАА, БУРЯАД ОРОМНАЙ

Алтан намарай урин дулаанда үргэн талаар үхэр ма... аятайгаар жниган бэлшэнэ. Эдэнэй эзэн «Эрдэм» со... (Мухар-Шэбэр) малшан Дарима Дамдинова баhал баяр... рюун ябана.

Ф. СОРОКИНОЙ ф...

...хүгжэсэн һалбарыш,

...ИТЫН АЖАЛАЙ ҺАЙХАНДА...

...1930 ондо «Улаан ...» коммунын гэ... бололсоһон байнаб. ...н ажахын ямар ...ние мүнөө үеын ...д түүхын хууда...а һайн мэдэнэ ха ...Ниитын ажалай һа... һайхан ерээдүйдэ ...итүй, «хараад үзэ...» гэһэн һаналтай ...а шадалтай таряа..., малшадшье олон ...з һэн. Теэд ком... үнэн шу..., зориһондоо зо...й, этигэл найдаба... түрэс байгша бэлэй. ...й ажахыдаа дура...байһание «Улын ... харахадам, ...Оронго гоё байн... гэһэн тэрэ үеын ...й дуун гэршэлнэ ...шь?

«Улаан-Оронго» кол... гэшүүдэй мүнөө... ажабайдал гушаад ...итой жэшэхэ гээ ...буряад зоной хэлсэ...р, «тэнгэри газар» ... шэнги илгаатай.

...онгын үргэн талаар ...колхозой 13 мянган ..., хэдэн мянган ... адуун бэлшэнэ. ...ламнай аяар зур... мянга шахуу гек...талмай дээрэ нам.... Ажахын али бүхы ...лмэри дээрэ оньһо...рнинга — хэдэн ар... трактор, комбайн, ...машина ажаллана. ...ай, хуушанай ком...рнуудай, хүбүүд, ба..., ашанар, зээнэр та... жолоодоно. Кол...й энэ жэлэй шэнэ ...һаа 6.000 цент... ороһо таряа гүрэн... худалдаба. Тии... саада тээнь ерэхэ ...й хүрэнгэдэ лаб хү..., гэшүүдтээ хубаа...ха, малай тэжээлдэ зорюулагдаһан ехэ таряан үлэхэ юм.

Малһаа абтадаг ашаг шэмэ али зэргэ ехэ болоо гээшэб! Гүрэндэ худалдагдадаг һү, мяха, нооһо, үндэгэ—эдэ бүгэдые суглуулбал, хөөрүүшэг хүнэй хэлэдэгээр, хадын зэргэ томо обоо болохо. Эдэ бүгэдэ—манай ниитын баялиг. 1930 ондо «Улаан Оронгые» байгуулагшад—үсөөхэн тооной эдэбхитэд, шэнэ ажабайдал тээшэ зоримгой алхам хэхэдээ, эгээл иимэ ехэ хүгжэлтэдэ лаб хүрэхэбди гэжэ этигэдэг найдалайнь бэелүүлэгдэһэнэй гэршэ мүн.

Мүнөө колхозой гэшүүд барандаа шахуу шэнэ һаруул гэртэйнүүд. Гэр соонь Ильичэй гэрэл яларанхай. Айл бүхэндэ радио, газетэ, журнал, ном зохёол. Шэнэ зохид мебель, хибэс мэтээр гэрээ шэмэнхэй. Тосхоноймнай бүхы айлнуудай хахадынь шахуу телевизортэй. Эндэмнай уужам ехэ клуб, библиотекэ, үргэн экрантай кинотеатр үдэр бүри үүдээ сэлижэ, хүнүүдые урижа байдаг.

«Улаан Оронго» колхозой анха тогтоһон үдэрһөө эхилээд, мүнөөдэр хүрэтэр ниитын ажалда ябажа, эдэ ехэ хүгжэлтэдэ өөрынгөө хубитые оруулсаһан хуушанай колхозниигуудай нэгэниинь байһандаа би захагүй жаргалтай, барагдашагүй баяртайб.

Түрэл колхоздоо оролдолготой һайнаар хүдэлһыемни үндэрөөр сэгнэжэ, Совет правительство намайе Ленинэй орденоор шагнаа һэн.

Мүнөө 75 наһатай, пенси тэдхэмжэ абадагшье һаа, үшөөл хүнгэн сарюун, колхозойнгоо ниитын ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ оролсоһоор гээшэб. Энэ жэл Улаан Одон гэжэ газарта 150 га сабшалан уһалжа утэгжүүлээб. Тэндэһээ гектар бүриин 12—13 центнер үбһэн хуряагдаа. Луговодоор, мүн барилга дээрэшье хүдэлдэг хуушанай колхознигууд олон юм. Бидэ бүгэдэ колхозойнгоо, мүн бүхы оронойнгоо амжалтаар омогорхожо ябадагбди. Хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ малшад, таряашад, механизаторнуудай амжалта илалтын угаа ехэ байһание парти, правительствамнай үндэрөөр сэгнэжэ, тусхай һайндэр тогтоогоо. Һайндэрөө тэмдэглэхэдээ, колхозойнгоо, өөһэдынгөө, үнгэрһэн илалтата замаа эрьен хаража, дурсан дэмоглоходомнай, сэдьхэлнай уярна. Хүдөө ажахымнай саашадаа улам бүри түргэнөөр хүгжэг лэ!

Л. КИШЕКТУЕВ,
«Улаан Оронго» колхозой үнинэй гэшүүн.

ШЭНЭ ҮЕЫН ХҮНҮҮД

«Басагад болон хадамтай гэдэгтэл, хүн бүхэн өөрынгөө һайндэртэй. Хэзээ хүдөө ажахынхид өөрын һайндэртэй болохо зомбиб-ди» гэжэ манай түрүү хонишон үбгэжөөл Дымчик Доржиевай намһаа нэгэтэ һураһаниинь мүнөө һанагдана.

Теэд үбгэн хонишоной һанаан бодолые тааһангал парти, правительствамнай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй һайндэр тогтоожо, мүнөөдэр түрүүшынхеэ тэмдэглэжэ байгдана.

Һайндэрэй болоходо туйлаһан, хүсэлдүүлһэнээ тоолон хараха, энээн тухайгаа Эхэ орондоо тоосодог гээшэ. Һайн һайхан ёһо заншал баримталан, түрэл колхозойнгоо ажал хэрэг тухай хэдэн үгөөр тогтоохой.

Гүрэндэ ороһо худалдаха жэлэй гурбанһаа үлүү түсэб дүүргэгдэ. Һү, мяха худалдаха гурбан кварталай даабари холо үлүүлэгдээ. Нёдондо жэлэйхитэй сасуулбал, 13 мянга гаран центнер ехэ үбһэн абтажа, малнай үбэлжэлгын үедэ бардам хүрэхэ тэжээлээр хангагданхай.

Зүгөөр гол бэлэгнай хадаа хүн зонноймнай эдэбхи үүсхэлэй ургалта, тэдэнэй оролдосото ажал, ходоо урагшаа эрмэлзэжэ байдаг эршэ хүсэниинь болоно бшуу.

Аргагүй бэрхэ, ёһотойл коммунис шэнжэ шанартай хүнүүд али олоор урган гарана гээшэб? Луговодууд Балдан Тубаев, Дарибазар Доржиев, хонишод—Бутыт Батуева, Будацырен Булгатов, һаалишад—Социалис Ажалай Герой Пылжит Жалсанова, арбадахи класс дүүргээд, манай колхоздо хүдэлхээ ерэһэн мүнөө бригадын партийна эхин организациин секретарь Роза Балдакова болон бусад нүхэд хүн зондоо хүндэтэй, олоной дунда суутай болонхой. Бултыень нэрлэхын аргагүй.

Ургажа ябаа залуу үетэнэй хүсэлэл оролдолгые онсолон тэмдэглэмээр. Урдань нютагайнгаа һургуули дүүргэмсээрээ иишэ тиишээ ошохоёо тэгүүлдэг байбал, мүнөө тиимэ юумэн гэжэ байхагүй. Харин манай руу зөөжэ ерэгшэд жэлһээ жэлдэ олошорно. Тиимэшье байха ёһотой. Мүнөө дээрээ манайхид телевизор лэ харанагүй. Бусад юумэн булта бии. Ямаршье ехэ театрай ерээд, драма, оперо табимаар клуб, шэнээр баригдаһан дунда һургуули, больница, хэдэн магазин, столово гэхэ мэтэ манай тосхоной шэмэг болонхой.

Һайн һайхан сагта найрлажа байнабди, хараа түсэбнайшье ехэ. Саашадаа бүри оролдосотойгоор ажаллажа, КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэлтэдэ, Октябриин революциин илан мандаһан 50 жэлэй ойн угтамжын ехэ бэлэдхэлдэ өөһэдынгөө хубитые оруулхал байхабди.

Ц.-Д. ГАЛСАНОВ,
Сэлэнгын Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь.

Тооро тосхоной томо клубай сонхоор үдэшэ орой болотор гэрэл яларжа, залуу хүбүүд, басагадай хүхюун соготой дуунай зэдэлхэ, хатар, хүгжэмэй ханхинахань соностодог.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Түнхэнэй аймагай Тоорын хүдөөгэй клубай уран һайханай кружогойхид ээлжээтэ концертдээ бэлдэжэ байна.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ ХҮДӨӨ АЖАХЫН ЖЭЛЭЙ ДАБ ДЭЭРЭХИ ДҮН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ хүдөө ажахын жэл дүүрэхэ дүхэжэ байна. Хэдэн миллиард пүүд ороһото, техническэ ургамалнууд, хартаабха ба овощ, үрэ жэмэсүүд болон виноград хуряагдаад, элеваторнуудта, совхозууд, колхозуудай складуудта зөөгдөө. Промышленностиин хэдэн олон һалбаринуудта хүдөө ажахын түүхэй эд таһалгаряагүй орожо ургэлжэлһөөр. Совет бүлэ бүхэндэ шэнэ ургасын хэшэг ерэжэ, эдеэ хоолойнь зүйлнүүдые олон янзын, элбэг баян болгобо.

Тиимэһээ хүдөө ажахын жэлэй даб дээрэхи дүнгүүде гаргамаар болоо. Түрүүшын, арсашагүй тобшолол гэбэл: Советскэ Союзай колхозууд энэ жэлдэ һүр жабхалантай амжалтануудые туйлаа.

ОРОНОЙ ТАРЯАЛАН БА ПЛАНТАЦИНУУД дээрэһээ ороһо тарьяанай, техническэ ургамалнуудай гараса үнгэрһэн хэдэн жэлнүүдэйхиһээ үлүү һайн байжа, гектар бүриин 13 центнер абтаа.

Украинын ажалшад гектар бүриин 20 гаран центнер ороһо таряа, гол түлэб Украинын суута шэниисэ ургуулжа абаба.

Россин Федерациин Краснодарай хизаар бүри ехэ ургаса—гектар бүриин 30 центнер ороһо таряа абаһан байна. Энэ хизаарай тарилгынь талмай Баруун Европын олохон гүрэнэй тарилгын талмайһаа ехэ байһые хараада абалсаха хэрэгтэй.

12 үлүүтэй жэлэй урда нэлэнхы ехэ шэнэ газар элдүүрилжэ эхилһэн Казахстанда гектар бүриин 10,5 центнер, харин Хойто Казахстанай областьдо 2 миллион шахуу гектар талмайн га бүриһөө 16 центнер ороһо таряа ургуулжа абаа.

Совет гүрэмнай табан жэлэй турша соо (1966—1970 онуудта) жэл бүри 3,4 миллиард пүүд ороһо таряа худалдан абахаар түсэблэнхэй. РСФСР-эй колхозууд, совхозууд гүрэндөө 2 миллиард 572 миллион пүүд, Казахстанай—1 миллиард 15 миллион пүүд ороһо таряа худалдаа гэжэ октябриин 2-то совет хэблэл мэдээсээ һэн. Тиимэ болохолоороо, хоёрхон союзна республика 3 миллиард 587 миллион пүүд таряа гүрэнэйнгөө амбаарта оруулжа, бүхы оронойнгоо ороһо таряа худалдан абаха түсэб дүүргэбэ. Бусад 13 союзна республика (ороһо таряа угаа ехээр тушаадаг Украинын ССР эдэнэй дунда бии) гүрэндөө 700 миллион үлүүтэй пүүд таряа худалдажа, гүрэнэй тогтооһон түсэбые нилээд үлүүлэн дүүргэхэ арга олгоо. Эдэ тоонуудые дуулахадаа, социалис хүдөө ажахынгаа али тухай ехээр урагшаа дабшаһые ушар мэдэхэ хүн бүхэн эли тодоор ойлгохо.

АДУУҺА МАЛАЙ ТОО МҮНӨӨ ЖЭЛДЭ ЕХЭЭР НЭМЭЭ, тэрэнэй ашаг шэмэнь дээшэлээ. Мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ худалдан абаха түсэб үлүүлэн дүүргэгдэжэ байна. Хүдөө ажахымнай түсэбөөр хараалагдаһанһаа һураггүй ехэ мяха, һү, тоһо, нооһо үгэжэ шадаха.

СССР-эй хүдөө ажахын үйлэдбэриин эдэ амжалтанууд юугээр тайлбарилагданаб? Энэ жэлэй уларилай аятай һайн байһан дээрэһээ болоо гү?

Үгы. Мүнөө жэлдэшье ороной хэдэн олон районуудта сагай уларил муу байгаа. Социалис хүдөө ажахы юун дээрэһээ иимэ ехэ амжалтануудые туйлааб гэхэдэ, КПСС-эй ЦК-гай мартын (1965 оной) Пленумэй шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр совет тосхондо һүүлэй хоёр жэлэй турша соо социально-экономическа ехэ хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдээ. Энэмнай колхозно, совхозно үйлэдбэридэ Совет гүрэнэй шууд баримталан бэелүүлдэг экономическа, техническэ политикын аша үрэ мүн.

Социалис хүдөө ажахыгаа хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ материальна, мүнгэн һангай бата бэхи үндэһэ һуури табигданхай. Гүрэмнай хүдөө ажахын эрилтэ хэрэглэмжэдэ зорюулан, ойрын табан жэлэй турша соо 41 миллиард түхэриг табиха гэжэ шиидхэһэн байна. Гэхэтэй хамта колхозууд, совхозуудай өөһэдынь гаргашалха үшөө 30 миллиард түхэригые нэмэбэл, айхабтар ехэ мүнгэн болохо.

1965 оной мартда экономическа баһа нэгэ онсо шухала хэмжээ ябуулга бэелүүлэгдээ — хүдөө ажахын продуктнуудые худалдан абаха шэнэ гүрим тогтоогдоо һэн. 1970 он хүрэтэр жэл бүри 3,4 миллиард пүүд ороһо таряа худалдан абаха табан жэлэй түсэб баталагдаһан.

Тиин колхозууд, совхозуудай ажалшадай үүсхэл гаргаха арга боломжо хангагдаа. Колхозууд, совхозууд ажахыгаа өөһэдөө сэхэ түсэблэхэ аргатай, мүн табан жэл урид гүрэнэй захил абадаг болоод, ажал хэрэгээ бүри оролдосотойгоор эмхидхэжэ, шухала хэмжээтэй тарилгын газар хахалан элдүүрилжэ, зохихо севооборот эрхилжэ эхилэнхэй.

Мүн ороһо таряа, хүдөө ажахын бусад продуктнуудые худалдан абаха үнэ сэнгэй дээшэлүүлэгдэһэниинь элитэ. Тиигэһэнэй үндэһөөр үйлэдбэреэ ашаг олзотойгоор эрхилхэ арга олгоо. Үшөө нэгэ онсо шухала ушар байдал хангагдаа гэбэл: колхозуудай түсэб-захилһаа гадуур гүрэндэ худалдаһан продуктнуудай түлөө нэгэ хахад дахин ехэ түлөөһэн үгтэдэг болонхой. Энэ хэмжээн хүдөө ажахын үйлэдбэри хүгжөөхэ һайн урмашуулга болоно.

Тэрэшэлэн байгша оной июлиин 1-һээ колхозниигуудай хэһэн ажалайнгаа түлөө һара бүри лаб абаха түлөөһэн хаа хаанагүй бэелүүлэгдэжэ эхилээ.

Тиимэһээ эдэ амжалтанууднай гансашье сагай уларилһаа дулдыдаагүй, харин арад бүгэдын баялигай—газарай үрэжэл дээшэлүүлхэ, ургасыень саг үргэлжэ арьбадхаха, колхозууд болон совхозуудай хүгжэн һалбарха барагдашагүй ехэ арга боломжонуудай социалис хүдөө ажахыда бии байһанһаа уг унгитай. Энэ хадаа хүдөө ажахыгаа социалис ёһоор эрхилэлгын үлүү һайниинь энээн дээрэһээ харагдана.

Николай АНИСИМОВ,
АПН-эй шэнжэлэгшэ.

ОМОГОРХОН БАЯСАНАБДИ

АЛТАН шаргал октябрь һарын ...эй үдэр. Энэмнай юрын ама...дта бэшэ, харин хүдөө нютагай...ой ажалша бэрхэ таряашад, ...шад болон хонишодой һайндэр ... юм. Энэ жэлдэ хүдөөгэймнай ...үдэр бэрхэ ажалшад түрүүшын...ээ һайндэрлэхэнь. Халюуран эб...эржэ байһан баян ургасаяа хаһа ...гтань, гээлтэгүйгөөр хуряажа ...абанай, адуу малаа арьбантай ...гоһоной, һүн далай эбхэрэн ...лгидуулһанай тэмдэг гээшэ.

Ороһо тарьяан огторгойһоо ...өөө унадаггүй аабза. Хаанашье, ...ээдэшье танай ургуулһан, хү...эймнай хүндэтэ таряашад, ...бээр сагаан хилээмэ эдижэ ...ердэрха, зөөхэй, тоһыетнай амаа... жаргаха хубитай ябаһандаа ...омогорхохо, өөһэдөөшье таанадһаа ...тангүй ажаллахые оролдохо нэ... тиимэ нангин уялгатайбди.

...дэнэрэй һургажа байһан за...у хүбүүд, басагад жэлһээ жэл ...хэндэ багшанарай мэргэжэл ...аад, холын хүдөө нютагуудай ...н һургуулинуудта багшалдаг, ...хан үхибүүдыетнай хүмүү...үлдэг, ажабайдалай харгыда ...гахашье. Тиихэдэ манай һур...лида ехэнхидэ хүдөө нютагай ...хибүүд һурадаг юм. Багша боло... эрмэлзэһэн үхибүүдыетнай ...ргажа байһандаа бидэнэр баг...нар баясаха, омогорхохо, энэ ...айндэрөөртнай үнэн зүрхэнһөө ...маршалха, туйлай ехэ амжалта ...үсэхэ байнабди.

...Хэжэ байһан ажалтнай хододоо ...ндэтэй, ургуулжа байһан ороһо ...аяантнай хэшэгтэй байг лэ гэжэ ...өөхэ байнабди. Октябриин юһэ...эй үдэр. Энэмнай гансашье хү...өөгэйхидэй һайндэр бэшэ, ха...ин бүхы совет арадай һайндэр ...эшэ.

Р. ХАЛТАЕВ,
Улаан-Үдын багшанарай училищиин багша.

Халуур балта хоёр—хэтэ заяанай ханинар

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ХОЛБООН БЭХИЖЭГ

МАНАЙ Гүрэнэй Герб дээрэ хадуур балта хоёрой халуун хани барисаан үнэмшэлэн баталагдаһан байна. Энэнь тон ехэ удха шанартай. Хүдэлмэришэн, таряашан ангиин хани барисаанай бэхижүүлэгдэжэ, мүнхэлэгдэжэ байһые бата гэршэлнэ. Промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд, колхоз, совхозуудай малшад, таряашад гар гараа барилсан, хамтынгаа уг зорилго—арадай ажахые хүгжөөхэ зорилго бэелүүлжэ, Эхэ оронойнгоо баялигые арьбадхажа байна ха юм.

КПСС-эй XXIII съезд колхоз, совхозуудай үйлэдбэриие хүгжөөхэ ехэ зорилго табиба. Тэрэнь ганса хүдөөгэй ажалшадай шиидхэхэ бэшэ, харин бүхы партиин, бүхы совет арадай бэелүүлхэ зорилго мүн.

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэг бүгэдэ арадай зорилго гэжэ манай городой ажалшад һайн мэдэрнэ. Тиимэһээ тэдэнэр колхоз, совхозуудай үйлэдбэриие хүгжөөхэ гэһэн партиингаа уряалые халуунаар дэмжэнэ. энэ хэрэгтэ туһа нэмэрээ оруулха байһанаа батадхажа хүдөө ажахынгаа хүдэлмэришэдтэ шадал зэргээрээ туһална.

Хото хүдөөгэй ажалшадай заншалта хани барисаан улам хүгжэжэ, бэхижэжэ байнхай. Городой предприятинууд колхоз, совхозуудтай һайн холбоо байгууланхай, тэдэнэй ажал хэрэгээр һонирходог. Хүдөөгэйхидэй оролдолго хүсэл гаргажа ургуулһан ургаса хуряалсан абажа, машина, техникэ эльгээжэ, үйлэдбэриень оньһожоруулха хэрэгтэ туһалалсадаг. Энэ жэл городой 9,5 мянга гаран хүдэлмэришэд, алба хаагшад, дунда, дээдэ һургуулинуудай студентнэр таряа хуряалгада хабаадалсаба.

Городой предприятинуудай 900 гаран автомашина хүдөө тосхон эльгээгдээ. Ганса Буряадай автоуправлениин ажахынууд 257 мянган тонно таряа шэрээ, тэрэ тоодо 87 мянган тонно гүрэнэй амбаарта тушааһан байна. Мүн 361,5 мянган тонно силос, 8,5 мянган тонно хартаабха, овощ шэрэгдээ. Олон жолоошод эсэхые мэдэнгүй, үдэршье, һүнишье ябаа. 5-дахи АТХ-гай жолоошод В. В. Кокорин, П. Ф. Сорокотягин, 1268-дахи автоколонныn жолоошод И. И. Яньков, Б. А. Усольцев гэгшэд даабаряа 190—207 процент дүүргэһэн байна.

Мүн городойхид малай байра, һургуули барилсаһан, хүндэ ажалые оньһожоруулха, хүдөө ажахын техникэ заһаха хэрэгтэ горитой туһаламжа хүргөө.

Бүхы хэрэгтэй юумэн хэгдэнэ, шефскэ туһаламжа хүргэгдэнэ гэжэ һанаа амархаар бэшэ. Хэһэн ажалда шүүмжэлхы ёһоор хандагдаха болоно.

Партиин ЦК-гай хүдөө ажахые интенсификацилха зорилго табяад байхада, колхоз, совхозуудта, үзүүлэгдэхэ туһаламжа бүри шангадхаха шухала. Манай промышленна предприятинууд юу хэжэ шадахаб, ямар арга боломжотойб? Колхоз, совхозуудта хэрэгтэй, тэдэнэй хэрэглэхэ продукци үйлэдбэрилхэ асуудалда анхарал хандуулха хэрэгтэй. Энэ талаар зарим тэды алхам хэгдээ.

Мяха-консервын комбинадай коллектив үйлэдбэриин бүхы хаядаһа хэрэглэжэ, малай белково тэжээл, утэгжүүлгэ үйлэдбэрилхэ гэһэн үүсхэл гаргаа һэн. Энэ үүсхэлынь Россин Федерациин мяха болбосоруулдаг, эдеэ хоолой промышленностиин предприятинуудта дэмжэгдээ. Комбинадайхид абаһан уялгаяа дүүргэжэ, жэлэй 9 һара соо 2161 тонно гэхэ гү, али түсэбһөө гадуур 481 тонно малай белково тэжээл үйлэдбэрилһэн байна.

Мелькомбинадай хүдэлмэришэд ороһо таряа зүбөөр гаргашалһанай, үйлэдбэриингөө хаядаһа хэрэглэһэнэй ашаар 9 һарын туршада 45613 тонно комбинированнэ тэжээл бэлдэхээ. Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада 22 процентээр ехэ тэжээл колхоз, совхозуудта эльгээгдэһэн байна. Мяханай комбинадай, мелькомбинадай коллективүүд мал ажал хүгжөөлгэдэ шухала хэрэгтэй хуурай һү, биостимулятор үйлэдбэрилхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна.

Партиин обком, горком томо промышленна предприяти, барилгын организацинуудай зүгһөө гээгдэнги ажахынуудта туһаламжа үзүүлхэ асуудалаар ходо һонирхоно.

Энэ жэлдэ предприятинуудай урда ондоо—ажалаа эмхидхэхэ шэнэ онол арга нэбтэрүүлхэ, социалис мүрысөө эмхидхэхэ, экономическа хүдэлмэри һайжаруулха, ажалшадай дунда ябуулагдаха ниитэ-политическэ хүдэлмэриин һайн онол арга халан абалсаха асуудалнуудые шиидхэлгэдэ хүдөөгэйхидтэ туһаламжа хүргэхэ гэһэн зорилго табигдаһан байна. Энээнһээ уламжалан предприятинуудай хүдөө ажахын түрүүшүүлэй уулзалга эмхидхэгдэдэг болоо. Тэдэнэр дүй дүршэлөө халан абалсана. Экономическа хүдэлмэри һайжаруулхын тула тусхай мэргэжэлтэд, экономистнууд колхоз, совхоз ошожо, бодото туһаламжа хүргэнэ, зүбшэл заабари үгэнэ.

Городой партийна организацинууд ниитэ-политическэ хүдэлмэри, лекционно пропаганда эмхидхэхэ, клуб, һургуули, спортивна организацинуудай хүдэлмэри һайжаруулха хэрэгтэнь туһаламжа үзүүлдэг болоо.

Промышленна предприятинуудай коллективүүд хүдэлмэриингөө дүн тухай хүдөөгэй ажалшадта энэ үдэр мүн лэ элидхэнэ. Продукци үйлэдбэрилхэ 9 һарын түсэб 103,6 процент дүүргэгдээ, даабариһаа гадуур 5 миллион түхэригэй продукци бүтээгдээ.

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэгтээ саашадаа амжалта туйлахыень колхоз, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ городой ажалшад хүсэнэ.

Ф. ЧЕНКИРОВ,
КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой секретарь.

МАРТАГДАШАГҮЙ ҮДЭР БОЛОҺОЙ

Хоринн аймагай Чисаанын совхозой 2-дохи отделениин һаалишан ЦЫПИЛМА ДАШИЕВА:

— Бидэ хүдөөгэй зоной ёһотойл өөһэдынгөө һайндэр тэмдэглэжэ байхадаа хамаг сэдьхэлээ ехэтэ омогорхохоор, парти, правительствадаа гүнзэгы баяр хүргэнгүй байхаар бэшэ.

Өөрынгөө, бэшэ нүхэдэйнгөө зүгһөө энэ үдэрөөр республикын бүхы һаалишад, малшадые халуунаар амаршалаад, ажал хүдэлмэридөө толотомо амжалта туйлажа байгты гэжэ юрөөнэб.

Манай фермын һаалишад хүдөөгэйхидэй һайндэрые баһал хооһон гараараа угтахагүй гэжэ шадалаараа оролдоо гээшэ. Бүхыдөө 3000 гаран центнер һү һаажа, жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргээбди. Энэ жэлдэ манай эндэ ган гасуур болоод, үбһэ тэжээл багашаг бэлдэгдэнижэ, малаа үбэлжүүлхэмнай нилээд бэрхэтэйшэг болохонь, Тиимэшье һаань, бүхы хүсэ шадал, оролдолго, мэргэжэлээ гарган хүдэлхэ, байгша онойхиһоо бага бэшэ үрэ дүн туйлаха бэээбди гэжэ һанагдана.

Хүдөө зоной энэ түрүүшын һайндэр маанад — һаалишад, малшадта мартагдашагүй үдэр болог лэ.

БАЯН ДАА, БУРЯАД ОРОМНАЙ

Хабтагай уужам Хэжэнгын голоорнай хонин һүрэг хушууран бэлшээд һайхан даа...

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ТҮРҮҮШЫН ОРДЕНУУД

ТЭРЭ гэhээр 30 жэл үнгэрбэ. 1936 оной январиин 27-ной үдэр Кремлиин ордон соо Буряадаймнай делегаци парти, правительствынгаа хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзаhан байна. Тэрэ уулзалгада республикымнай 67 түлөөлэгшэд хабаадалсаhан байгаа. Тэдэнэр колхозуудай hаалишад, хонишод, мал ажалай фермэнүүдые даагшад, колхозой түрүүлэгшэнэр, совхозой хүдэлмэрилэгшэд, соёл культурын ба искусствын түлөөлэгшэд; партийна болон советскэ хүдэлмэрилэгшэд байhан.

Тиихэ үедэ Эрхүүгэй областиин Усть-Ордын, Шэтын областиин Агын национальна округууд манай республикада ородог байhан юм. Делегациин гэшүүдээр эдэ округуудай түлөөлэгшэд баталагдаhан байна.

Кремльдэ болоhон уулзалга дээрэ республикымнай хүдөө ажахын түрүүшүүл үгэ хэлэhэн юм. Жэшээлхэдэ, Алайрай аймагай «Улаан-Нилхай» колхозой үүлтэртэ адуунай фермые даагша А. А. Атёонов, Агын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой адуунай фермые даагша Б. Болодон, Сэлэнгын «Улаан Үдэнгэ» колхозой hаалишан Д-Ж. Эрдынеева, Хориин аймагай «Заветы Ильича» колхозой hаалишан А. Г. Мясникова болон бусад болоно. Республикымнай делегаци тэрэ уулзалга дээрэ соёл культурын ба ажахын хүгжэлтэ тухай парти, правительствада элидхээ.

Парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзаhан энэ уулзалга хадаа буряад оронноймнай түүхэдэ мартагдашагүй ушарал болоно. Юуб гэхэдэ, энэ уулзалга парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэй республикымнай хүдөө ажахын түлөөлэгшэдэй анха түрүүн үнгэргэгдэhэн уулзалга мүн.

Уулзалга тухай «Правда» газетэ түрүү бэшэг дотороо иигэжэ тэмдэглэбэ: **«Хэдэн олон үндэhэтэнэй республикануудай түлөөлэгшэдэй парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэй үнгэргэгдэhэн уулзалга Совет оронной арадуудай аха дүүгэй холбооной бата бэхи байhаниие бүхэ дэлхэйн урда баhа дахин харуулжа үгөө».**

Парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзаhан делегаци мал ажалые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб дүүргэhэнэй, ажахын ба соёл байгуулалтын талаар амжалтануудые туйлаhанай түлөө СССР-эй Центральна Гүйсэдхэхэ Комитедэй Указаар правительствын орден хайрануудта хүртэhэн байгаа. Ленинэй, Ажалай Улаан тугай, «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденуудаар хамта 58 түрүүшүүл шагнагдаhан юм. Тэдэнэй ехэнхидээ мал ажалай түрүүшүүл.

Буряадай түрүүшүүлдэ орден хайра барюулха зуураа, СССР-эй ЦИК-гэй түрүүлэгшэ М. И. Калинин иигэжэ хэлэhэн. **«...Буряад Монгол арад зоной мүнөөдэр хайрада хүртэhэн ушаралынь тэдэнэй түүхэдэ анха түрүүн үзэгдэhэн хэрэг... Бүхы арад зоноо түлөөлжэ, тэдэнэй найдалгаар ябаhан бүхэли делегациин хайра абаhаниинь огто үзэгдөөгүй байhан...».**

АНХА ТҮРҮҮШЫН АЛДАРТАН

Иигэжэ ниитынгээ ажахые хүгжөөлгэдэ эрхим ажалаараа шалгарhан республикымнай хүдөө ажахын түрүүшүүл гушан жэлэй саада тээ парти, правительствынгаа хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзажа дээдын хайрада хүртэhэн юм.

1936 оной үбэл Буряад оронноймнай арад зон өөhэдынгөө түлөөлэгшэдэй правительствын хайра—орденуудта хүртэhэниие баяр баясхалантайгаар угтаа hэн. Энэ хадаа республикымнай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые шэн габьяата ажалда зоригжуулhан байгаа.

Ленинэй орденоор шагнагдаhан Долгоржап Эрдынеева, Улаан Тугай орденоор шагнагдаhан Долгор Осорова, «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор шагнагдагшад Норбо Бадмаев, Долгоржап Бадмацыренова, Дылгэр Гомбоев, Бата Цыретаров болон бусад hүүлэй үе хүрэтэр өөhэдынгөө ажахынуудай үйлэдбэри дээрэ ажаллажа, эрхим жэшээ харуулжа ябаhан байна. Тэдэнэрэй олонхидынь мүнөө хүндэтэ амаралтада гарабашье, колхоз, совхозуудайнгаа али бүхы ажал хүдэлмэридэ туhалалсана.

Республикын ахамад уран зурааша байhан Цыренжап Сампилов, уран зохёолшо Хоца Намсараев, мүн олон артистнар болон бусад тэдэнтэй хамта уулзалгада байлсажа, правительствын хайрада хүртэлсэhэн намтартай.

ШЭНЭ hУРГУУЛИНУУД ХҮДӨӨДЭМНАЙ

АХЫН АЙМАГ

Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түб Сорок тосхондо hургуулиин шэнэ байшан, хүүгэдэй байха интернат баригдажа, hуралсалай энэ жэлдэ ашаглалгада оруулагдаhан байна. Урдань эндэ эхин hургуули байhан юм. Мүнөө тус колхозой гэшүүдэй хүүгэд нютагтаа найман жэлэй hургуулида hураха аргатай болобо.

Энэ колхозойхид өөрынгөө хүсөөр шэнэ hургуули бодхожо, хүүгэдтээ бэлэглээ.

Д. ДУГАРОВ.

УЛААН-ҮДЫН АЙМАГ

hуралсалай шэнэ жэлэй эхилхын урда тээ Гильбэрэй найман жэлэй hургуули 10 жэлэй болгогдобо. «Коммунизм» колхозой гэшүүдэй хүүгэд гэр дээрээ байгаад дунда hургуули дүүргэхэ арга олобо. Гадна Сотниковой эхин hургуули найман жэлэй болгогдоо. Спиртзаводой дунда hургуулида 10-дахи класс нээгдэнхэй.

Мүнөө аймаг дотор дунда болон найман жэлэй 19 hургуули хүдэлнэ.

А. НАГАСЛАЕВ.

БАРГАЖАНАЙ АЙМАГ

Түнгэнэй найман жэлэй hургуули дунда hургуули болгогдожо, hурагшад hуралсалаа эндээ үргэлжэлүүлбэ. Энэ hургуули физикын, химиин кабинедүүдтэй болоо. Мүн hуралсалай элдэб хэрэгсэлнүүдээр хангагдаа.

Зунай үедэ Аргадын совхозой али бүхы хүдэлмэридэ hургуулиин үхибүүдэй hайнаар туhалалсаhанайнь түлөө hуралсалай жэлэй эхиндэ совхозой парткомой секретарь Д. Х. Шагжиев тэдэнэртэ баясхалан хүргэхэ зуураа, баян бэлэглээ.

С. БАИРОВ.

ЯРУУНЫН АЙМАГ

Комсомольско совхозой барилгашад Улаан Малшан тосхондо эхин hургуулиин шэнэ байшан барижа, ашаглалгада үгэбэ.

И. ЕРЕМЕЕВ.

СУУТА АНГУУШАН

Улаан-Үдэ городой Коммунистическэ гудамжадахи ангай арhа абадаг магазинда наhажаал болоhон хүн орожо ерэбэ. Хайрсагаа нээжэ, зосооhоонь сагаан бүдөөр оройhон юумэ сүмөөхэнөөр гаргажа задалба гээшэ. Тиигэн гэhээнь бууралшаг үнгэтэй үhөөр хушагдаhан бүтын үнэтэ эбэр гаража ерэбэ.

Энэ хадаа Сэлэнгын суута ангуушан Михаил Андреевич Кокорин болоно.

Михаил Андреевич аймаг соогоо бэрхэ ангуушан гэжэ тоологдодог. Энэ ангуушан агнуури хэhэн бүхы үе соогоо 50 гаран паар эмдэ ородог бүтын үнэтэ эбэр тушааhан байха. Эрхим ангуушан Кокорин бүгын эбэр тушааха зүбшэл жэл бүхэндэ абажа, батаlhан хэлсээгээ дүүргэдэг байна.

Ангууша Михаил гансашье бүгын эбэртэ гарадаг бэшэ, мүн булга, хэрмэ, үнэгэ, ондатра болон бусадые олоор барижа, гүрэндөө тушаадаг байха юм. Үнгэрэгшэ намар-үбэлэй агнууриин хаhада 12 булга, 180 хэрмэ, 200 шахуу ондатра, hолонго, үен гэхэ зэргые баряа.

Мүнөө энэ үбгэн агнууриде гарахаар бэлэн.

К. ДИМОВ.

БУРЯАДАЙ ОРОНДОМНАЙ ТҮБХИНӨӨШЭД

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз урган хүгжэжэ байhан томохон ажахы. Тэрэнэй таряалан дээгүүр алтан эдеэтэй арбай таряан болбосоржо, жэл бүхэндэ баян ургаса үгэдэг. Үшөөтэйн үргэн талаар ашаг шэмэ ехэтэй адууhа мал hүрэглэдэг. Артелиин ажахын ургаха, хүгжэхэтэй хамта тэндэ хүдэлхэ хүнүүд олоор хэрэглэгдэнэ.

Колхоз энэ жэлдэ Татарай АССР-hээ нүүжэ ерэhэн 12 бүлэ айлые артелиингээ гэшүүд болгон хамжуулhан байна. Нүүжэ ерэгшэдые түбхинүүлхын тулада энэ колхоз 24 шэнэ гэр бариhан байгаа. Тэдэнэйнь 12 гэрые татар аха дүүнэр эзэлhэн байха юм. Тэдэнэр Үшөөтэй буряадуудтай хаяа хадхан айл аймаг болон түбхинөө.

— Ажалша бэрхэ хүнүүд артельдэмнай ерээ,—гээд колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Жаргалов хөөрэнэ.—Колхоздо ерэгшэд оло янзын мэргэжэлтэйнүүд. Тэдэнэрэй табаниинь механизаторнууд, гурбаниинь хонишон, мүн түмэршэ дархан, автослесарьшье бии. Тэдэнэр ажалдаа үнэн сэхээр хандажа, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлжэ захалаа...

Механизаторнууд Алмаз Нуратаев, Мухамед-Хан Ахматдин, Хамил Мингазов, Абдул Садыков гэгшэд хабарай тарилгые эрхимээр дүүргэлсээд, зунай үедэ хүдөө ажахын бусад хүдэлмэридэ ябажа гараhан байха. Ургаса хуряалгын эхилхэлээр тэдэнэр колхозойнгоо поли дээрэ ажаллажа, үндэр бүтээсэ туйлаhан. Эдэнэрэй хабаадалгатайгаар колхоз таряа хуряалгаа богони болзор соо дүүргэжэ hайндэрөө угтаба.

Хонишод Ахмадулла Рахматуллин, Занагутдин Симиргазин гэгшэд малша бэрхэ хүнүүд байhанаа харуулаа. Эдэ хонишод харууhалжа байhан түлгэнүүдээ гарза хоролтогүйгөөр, хүсэ шадал hайнтайгаар түлжүүлжэ байха юм.

Түмэршэ дархан Гилазитдин Салахов хүдөө ажахын машина, зэмсэг заhабарилха талаар ехэ хүдэлмэри хэнэ. Автослесарь Замил Сисамиев мүн лэ колхозой мастерскойдо ажаллажа, ехэ хүдэлмэри бүтээнэ.

Үшөөтэйдэ нютагжаhан эдэ аха дүүнэр артелиин эзэд бололсожо hуурижаа. Али бүхы ажалhаа хойшо харангүй, оролдосотой hайнаар ажалладаг байhаараа шалгараа.

Колхоздо нүүжэ ерэгшэдтэ ехэ анхаралаа хандуулжа, тэдэнэртэ зохисотой эрхэ байдал олгогдоо. Татар үхибүүдые үндэhэн хэлэн дээрэнь hургаха тухай асуудал шиидхэжэ, hуралсалай шэнэ жэлэй эхинhээ 1—4 классуудай hурагшадта татар хэлэн дээрэ ном зааха тусхай классууд тэндэхи hургуулида нээгдээ. Тиигэжэ нүүжэ ерэhэн колхознигуудай арба гаран багашуул тэдэ классуудта hуралсана. Түрэлхи хэлэн дээрэ hуралсаха хэшээлые багша нүхэр Арсаланова хүтэлбэрилнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Дээдэ-Үшөөтэйдэ нүүжэ ерэгшэдтэ баригдаhан шэнэ байранууд. 2. Багша Арсаланова татар хэлэн дээрэ хэшээл үнгэргэжэ байна.

А. ИСТОМИНОЙ фото.

Зэдэ.

Б. ЦЫРЕНДАШИЕВ заhан найруулба

СЭНЖИДМАА

(Буряад арадай дуун)

Унаган жороо боро улаахан
Унагаа мэдээгүйл аад,
эмнигхэн даа (гаа).
Ушархал дуратай (гээ)
Сэнжидмаамни
Ухаагаа гүйсөөгүйл аад,
гүл (э) мэр (э) хэн даа (гаа).
Хатаршал жороо
боро улаахан
Хазаараа мэдээгүйл аад,
Эмнигхэн даа (гаа).
Ханилхал дуратай (гээ)
Сэнжидмаамни
Харюугаа хүсөөгүйл аад,
гүл (э) мэр (э) хэн даа (гаа).
Зохидхон жороо
Боро улаахан
Жолоогоол мэдээгүйл аад,
эмнигхэн даа (гаа).
Золгохол дуратай (гээ)
Сэнжидмаамни
Зоригоо гүйсөөгүйл.
гүл (э) мэр (э) хэн даа (гаа).

СПОРТ

ШАМБАЙ ХҮБҮҮДЭЭР ОЛОН

«Восточные Саяны» колхозой хүтэлбэрилэгшэд нютагайнгаа залуушуулай дунда спортивна хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ ехэхэн анхаралаа хандуулдаг. Тиигэжэ энэ нютагhаа олохон барилдааша хүбүүд спортын алдарта замда гаранхай: Жэшээлхэдэ, СССР-эй спортын мастер нэрэ зэргэтэй Нима Ивахинов классическа болон дүрэ буляалдаха барилдаагаар «Урожай» обществын ССР Союзай чемпион болоhон. Энэмнай ерэхэ мүрысөөнүүдтэ бэеэ hорихоор Дунда Азиин ошонхой.

Нютагтаа механизатораар ажаллажа байдаг Владимир Митриков республикын чемпион болонхой. Тэрэ спортын мастерта кандидат юм. Тиихэдэ Сэрэн Ардуев мүн мастерта кандидат болонхой. Тэрэ мүнөө Галбайн 8 жэлэй hургуулида барилдаанай секци хүтэлбэрилнэ. Мүн энэл колхозой Толтой дунда hургуулида спортын талаар ехэ хүдэлмэри ябуулагдадаг байна. Дурсагдагша hургуулиин hурагшад: Валерий Будаев, Сал... Шойжолов, Гомбо Сымбелов, ... тор Сыденов болон бусадшье барилдаагаар спортын разрядуудтай болонхой.

Б. МАШКИНОВ.

Түнхэн.

ТЭНСЭЛГЭЭР ДҮҮРЭЬЭН ТЭМСЭЛ

Хориин футболистнууд hаяхан өөрынгөө талмай дээрэ Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй «Локомотив» гэжэ 1-дэхи командатай уулзаа. Эдэ хоёр команда 8 жэлэй саана мүн лэ Хори тосхондо хани ёhоной уулзалга хэхэдээ «Локомотив» команда 0:2 тоотойгоор шүүгдэhэн юм.

Сульятай дохёо үгэхэтэй хамта ана мана тэмсэл эхилжэ, наадаанай 20-дохи минутада Хориин футболист В. Сытников гоо нээбэ. Удаашьегүй В. Сытниковэй айлын ... дайнгаа ворота руу хоёрдохи бүмбэгэ сохимсоор, «локомотивэйхид» удаа дараа 2 бүмбэгэ «сэбэрхэн» оруулжа, наадаанай тоо ... болобо.

Теэд улаан-үдынхид энэ ... гоо наадаанай дүүрэтэр намаашье, барижашье амжаагүй. Юуб гэхэдэ, Хориин командын гол ... тологшо В. Батхолов уулзалгын hүүлшын бүмбэгэ шадамараар ... хижо оруулаад, энэ hонирхолтой наадан 3:3 тоотойгоор дүүрээ.

Н. ГАЛДАНОВ.

БАРГАЖАН ТУХАЙ ФИЛЬМ

hаяхан Баргажанай аймагта «Ленфильм» студиин бүлэг операторнууд ерэжэ, «Баргажанай голой дуун» гэhэн хроникальна фильм буулгажа абаба.

Баргажан нютагай үзэсхэлэн гоё байгаали, тэрэнэй ажалша бүхэриг зон тухай Совет оронной харагшадта тус фильм хөөрэхэ байна.

С. ОЧИРОВ.

ТАЙГАДАХИ АНГАЙ ФЕРМЭ

Уоян тосхон — республикымнай эгээн хойто захын колхозой түб hуурин. Тэндэ Хойто-Байгалай аймагай Чильчигирэй сельсоведэй Калининай нэрэмжэтэ оро үсхэбэрилдэг, агнууриин ажал эрхилдэг эвенк колхоз оршоно. Ой тайга соо hуудаг энэ ажахыда элдэб янзын hалбари хүгжөөгдэнэ.

Энэ жэлдэ Уоянай колхоздо ангай фермэ бии болгогдобо. Тэндэнь боро үнэгэн үсхэбэрилэгдэдэг болонхой. Тэрэ фермэ энэ оной январь hарада тогтоогдоо юм. Баунтын аймагай Окунево тосхонhоо 100 толгой боро үнэгэ асарhан байна. Тэдэ анда тэжээл бэлэдхэхэ кухни, байра баригдаа. Тус фермые даагшаар дүй дүршэл ехэтэй ангуушан эвенк Иван Михайлович Кондаков гэгшэ томилогдоhон байна. Тэрэниие шадабари мэргэжэлтэй ан үсхэбэрилэгшэдэй дүршэлдэ hурахынь тулада Түнхэнэй коопзверопромхоз эльгээгээ.

Үнгэрэгшэ хабар Уоянай боро үнэгэн түл түрhөөр hайнаар үгэhэн байна. Фермынь эмэ үнэгэд дунда зэргээр толгой бүриин 9 гүлгэ гаргаhан байха юм. Зарим ангынь 10—12 гүлгэ түрөө.

Энэ үедэ тус фермынхид хабар гараhан 250 толгой боро үнэгэ харууhалан ехэ болгожо байха юм. Ерэхэ хабарай эхеэр колхоз гүрэндэ тэжээмэл ангай арhа олоор худалдаха. Тиихэдэнь колхозой кассада 20 мянган түхэригэй сэбэр олзо оруулагдаха байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ан харууhалагша Александра Ивановна Танкильева боро үнэгэнэй гүлгэ тэбэреэд байна.

О. БЕРЕЗКОВ. Фотонь авторай.

УРГАМАЛНУУДААР НОГООРУУЛГА

Петропавловка тосхоной hууритан зон хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэсоюзна hайндэртэ бэлэдхэн, тосхоноо шэмэглэхэ, ургамалаар ногооруулха талаар ехэ хүдэлмэри ябуулна. Эндэ нютагай Соведүүдэй хүтэлбэри доро үйлсын комитедүүд ажаллана. Энэ хүдэлмэри гансашье Зэдын аймагай түбтэ бэшэ, мүн колхоз, совхозуудай hууринуудта хэгдэжэ байха юм.

Аймагай тосхонуудые элдэб ургамалнуудаар ногооруулхын тулада Буряадай үрэ жэмэстэ модо ургуулдаг станци 18 мянган эшэ модо эндэ тарихын тулада үгэбэ. Тэдэнэй тоодо 15000 эшэ сирени, 1000 эшэ груша, 1000 эшэ клён болон бусад модод бии.

Аймагай Совэдэй гүйсэдкомой харгы замай таhаг Петропавловкаhаа Сагаатай тосхон хүрэтэрхи харгын хоёр талаар модо hуулгаха. Петропавловка тосхонтой хаяа хадхаhан Лапшиново тосхон хүрэтэрхи харгын хоёр талада модод таригдаха байна. Тэрэшэлэн аймагай коммунальна ажахын таhагайхид модо тарилгада эдэбхитэйгээр хабаадалсаха юм.

В. КЛОЧИХИН.

ҮҮСХЭЛШЭДЭЙ ИЛАЛТА

ХЯАГТЫН хүдөө ажахын транспортын хүдэлмэрилэгшэд ургаса хуряалгын үедэ колхоз, совхозуудай поли дээрэhээ тушаан абалгын пунктда хүрэтэр таряа зөөхэ хүдэлмэри жэшээтэ hайнаар дүүргэхэ гэhэн республикын жолоошодой мүрысөө үүсхэhэн юм. Эндэхи АТК-гайхид хэлэhэн үгэдөө хүрэжэ, абаhан уялгаяа эрхимээр дүүргээ. Тиигэжэ Хяагтын автомобилистнар жолоошодой хоорондохи мүрысөөндэ илаа.

АТК-гай хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан hаяхан боложо, тэндэ тэдэнэрэй хүдэлмэриин дүн гаргагдаа. Буряадай автотранспортна управлениин түлөөлэгшэ нүхэр С. Б. Шамаро гэгшэ республикын Министрнүүдэй Соведэй, облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан туг мүрысөөндэ илагшадта хяагтынхидта барюулба. Тиихэтэй хамта эрхим жолоошодто «РСФСР-эй социалис мүрысөөнэй отличник» гэhэн тэмдэг барюулагдаа.

УРАН ЗОХЁОЛШОДОЙ УУЛЗАЛГАНУУД

Буряадай мэдээжэ уран зохёолшод hайндэрэй эдэ үдэрнүүдтэ республикын хэдэн аймагуудай ажалшадтай уулзана. Жэшээлхэдэ, Д. Батажабай, Ц. Галанов — Хоридо; А. Бальбуров, Г. Чимитов—Мухар-Шэбэртэ; Д. Хилтухин, К. Ильин—Зэдэдэ; И. Калашников, В. Карнаков — Кабанскын ажалшадта буряад литературын хүгжэлтэ болон шэнэ шэнэ зохёолнууд тухай хөөрэжэ үгэнэд. Гадна тэдэнэр өөhэдынгөө зохёохы түсэбүүд болон Буряадай уран зохёолшодой Агууехэ Октябриин революциин 50 жэлэй ойдо ямарнууд зохёолнуудые бэлэглэхэ байhыень тайлбарилна.

ХАЛУУН НАМАР НЮТАГААРНАЙ...

Халуун намар нютагаарнай
Хүйтэбэр hалхин бууна лэ,
Сүмбэр үндэр уулаарнай
Саhан унаа гээшэлтэй.

Д. ДУГАРОВАЙ фотоэтюд.

Гандаад байhан горхомнай
Ганга hабадаа хүуенэл,
Эхин багтань, хүбшэдэ
Үhээ бороон ороолтой....

Б. ЖАНЧИПОВАЙ шүлэг.

ХИЛЫН СААНА ЮУН БОЛОНОБ?

Замбуулиниие шэнжэлгын, ашаглалгын гол ёhонууд тухай совет договорой проект

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 7. ТАСС-ай тусхай корр. Н. Туркатенко иигэжэ дамжуулба:

«Замбуулинай хизаар дайдые, hарые, огторгойн бусад бэе бодосуудые шэнжэлгын ба ашаглалгын талаар гүрэнүүдэй эрхилхэ ажал ябуулгын гол ёhонууд тухай» договор тушаа советскэ делегациин дурадхаhан проект үсэгэлдэр эндэ ООН-ой тусхай документ болгогдон тунхаглагдаа. Энэ договорой проект советскэ делегациин дурадхаhан зүблэхэ зүйлэй тусхайта пункттай зохилдуулагдан, ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXI сессиин үзэмжэдэ табигдаба.

Советскэ делегаци комитедэй гэшүүдэй hанамжые хараада абажа, замбуулинай түхеэрэлгэнүүдэй ниидэлгые адаглан хараха ябадал хангаха тухай пунктда зарим тэды хубилалта оруулhан байна.

«ХУНВЭЙБИНУУД» ААШАЛЖА ҮРГЭЛЖЭЛЬӨӨР

ПЕКИН, октябриин 7. (ТАСС). Пекинэй ба ондоо тээхи «хунвэйбинүүд» Пекинэй үйлсэнүүд, бульварнууд, талмайнууд дээгүүр олоороо дэлхэнэ.

Пекинэй түбэй стадион дээрэ «хунвэйбинүүдэй» ба Хитадай арадай-сүлөөрэлтын армиин солдадуудай митингнүүд үдэр бүри шахуу болоно. «Шоуду хунвэйбин» («Ниислэл хотын хувэйбин») гэжэ газетын мэдээсэhэнэй ёhоор, сентябриин 26-да болоhон митингнүүдэй нэгэн дээрэ Гүрэнэй советэй премьер Чжоу Энь-лай «Агууехэ пролетарска соёлой хубисхал» тухай элидхэл хэhэн байгаа. «Таанадые революционно эмхи бэшэ, харин контрреволюционно эмхи гээд хардана. Тиигэжэ хэлэхэ үндэhэ баримта байхагүй» гээд Чжоу Энь-лай мэдүүлбэ.

Чжоу Энь-лайн хэлэhэнэй ёhоор, «хунвэйбин» («улаан сахюул») хадаа мүнөөнэй агууехэ пролетарска соёлой хубисхалай эгээн хүсэтэй дайшалхы отряд болоно».

hайндэрэй hүүлээр гэрнүүдэй ханануудта, магазинуудай витринэнүүдтэ олон хуудаhанууд дахинаа наагдаад, тэдэнэй хажуугаар hүрэг «революционно hурагшад» hүнидэлнэ.

Тэдэ хуудаhануудай гол темэнь —оронной элдэб хотонууд ба провинцинуудта Пекинэй «хунвэйбинүүдэй» хэhэн ябуулгануудтай холбоотой мэдээсэлнүүд болоно. Энээн тухайдань хүдэлмэришэд, таряашад, гүрэнэй, партийна эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, албан хаагшад бэшэнэ, элээн тухайда «хунвэйбинүүд» өөhэдөөшье бэшэнэ. Тэдэ хуудаhануудhаа харахада, ондоо нютагуудаар, нэгэн талаhаа—«хунвэйбинүүдэй», нүгөө талаhаа— нютагай партийна органуудые үмөөрhэн гражданинуудай, мүн «хунвэйбинүүдэй» нютагай ба ондоо тээhээ ерэhэн отрядуудай хоорондо алалсаха хюдалсаха хүрэтэрөө тулалдадаг ушарнууд үзэгдэдэг байна.

Автомобилиин мөөр бүтээдэг Тяньцзиньска заводой хүдэлмэришэдэй гаргаhан хуудаhан дотор хэлэгдэhэнэй ёhоор, тус заводто 5 хоногой турша соо ехэ тулалдаан болоhон янзатай. Дунда hургуулинуудай hурагшад муу муухай ябуулгануудыень буруушааhан хүдэлмэрилэгшэд, хүдэлмэришэдые сохиhон, наншаhан байна. Тус заводой партийна организациин секретарь алуулhан; тэрэнэй үхэhэн бэе заводой территори дээрэ хэдэн хоногто хэбтэhэн hурагтай.

Цзиньхуа гэжэ уезднэ хотын (Чжэцзян провинци) промышленна 33 предприятиин, hургуулинуудай ба элдэб эмхи зургаануудай түлөөлэгшэдэй гаргаhан, Пекиндэ тараагдаhан хуудаhанда иигэжэ бэшэгдэнхэй байба: «Контрреволюционернүүдэй фашис, хуули буса, гэмтэ муухай ябуулганууд тушаа эгээн эрид шууд буруушаал мэдүүлнэбди».

Тус хуудаhа гаргагшадай мэдүүлhэнэй ёhоор, Чжэцзянай багшанарай институдай, ондоо тээhээ ерэhэн 200 студентнэр —«хорото үгэсэгшэд» сентябриин хэдэн үдэрэй турша соо «нютагай партийна органуудые hүйдхэhэн, фашистнууд мэтэ зэрлиг муухайгаар үниэй 40 революционерые сохиhон, наншаhан, гурбыень хүндөөр шархатуулhан байна...»

Пекинэй багшанарай институдай дэргэдэхи эхэнэрнүүдэй дунда hургуулиин «хунвэйбинэй сэрэгшэд» Пекинэй ба Уханиин «революционно нүхэдтэ» эльгээhэн нээмэл бэшэг дотор «революционно холбоо барисаа тогтоохын» тула урда зуг ошоhон «Пекинэй hурагшадай зариманайнь» ябуулганууд тухай хөөрэнэ. Эдэнэр Ухань хотодо ерэhэн дары «Хубэй провинциин КПК-гай комитедые үгы хэхэ» эрилтэ табиhан байна. Энэ комигет «хара банда болоно, хара хархис хараа шугам баримталан бэелүүлнэ» гэжэ мэдүүлбэ. Хуудаhанда бэшэгдэhэнэй ёhоор, пекинецүүдэй эдэ ябуулгануудые хотын хүдэлмэришэд буруушаажа, провинциальна комитедые хамгаалан бодоhон байгаа.

Шэнэ түхэлэй хуудаhанууд—бүхы орон доторхи хамагдан хаягдаха ёhотой бог буртагай «списогүүд» гэдэг Пекиндэ, Шанхайда, Гуанчжоуда гарадаг болонхой.

Шанхай хотын нэгэ дунда hургуулиин hурагшадай зохёон гаргаhан тиимэ «список» дотор партийна, гүрэнэй, комсомолой хүдэлмэрилэгшэд, ниитын эмхинүүдэй ажал ябуулагшад, уран зохёолшод, эрдэм болон искусствын хүдэлмэрилэгшэд оруулагдаа.

Хүгжэжэ байгаа оронуудта үзүүлэгдэхэ туhаламжа тухай

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 7. (ТАСС). Хүгжэжэ байгаа оронуудта туhаламжа үзүүлхэ асуудалаар жэл бүри зарлагдадаг ООН-ой конференци нэгэ үдэр хүдэлмэрилөөд, үсэгэлдэр дүүрэбэ. ООН-ой элдэб эмхинүүдээр дамжуулан, хүгжэжэ байгаа оронуудта мүнгэн туhаламжа үзүүлхэбди гэhэн уялга 101 гүрэн абаа. Советскэ Союз техническэ туhаламжа үзүүлхэ тусхай фонддо өөрынгөө хубита болгон 2 миллион 500 мянга үлүүтэй түхэриг үгэхэ. Тэрэшэлэн Украиныя ССР (350 мянган түхэриг), Белоруссиин ССР (150 мянган түхэриг) горитой мүнгэ 1967 ондо оруулха уялга абаба.

Хэдэ хэдэн шалтагаан дээрэhээ өөhэдынгөө уялга тухай мэдүүлхээр үшөө бэлэн болоогүй байнабди гэжэ США-гай, Англиин ба бусад хэдэн оронуудай түлөөлэгшэд хэлэбэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаhанда: «Ху... ажалай hайндэр» гэhэн КПСС-эй ... обкомой нэгэдэхи секретарь А. Модогоевой статья; КПСС-эй Буряадай обкомдо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет... тэ, облпрофсоведтэ;

Хоёрдохи хуудаhанда: А. Д... риглазовай «Газарай баялиг...» гэhэн корреспонденци; АПН-эй «СССР-эй Хүдөө ажахын ... лэй даб дээрэхи дүнгүүд» гэhэн статья; Н. Малыгинай «Мухар Шэбэрэй хэшэг» гэhэн корреспонденци;

Гурбадахи хуудаhанда: ... Рыжковой корреспонденци; АПН-эй статья; хилын саанаhаа ТАСС-ай мэдээсэлнүүд;

Дүрбэдэхи хуудаhанда: Ф. С... хировай «Манай уран бэли... шадабари—танда» гэhэн корреспонденци; АПН-эй «Уран зу... шын холын бодолнууд» гэhэн статья; С. Братухинай «Бай... лай баялиг» гэhэн корреспонденци.

Редакторай орлогшо Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н01937. Зак. № 1026.